Влада – Радам!

ГОЛОС УКРАЇНИ

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 133 (1133) ♦ Четвер, 20 липня 1995 року ♦ Ціна договірна

АЕС: нам дозволяють, з нас і спитають

Визначальною подією назвав міністр охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України Юрій Костенко введення в дію 6-го енергоблока Запорізької АЕС, який першим в державі здобув дозвіл на експлуатацію. Відповідну ліцензію він має отримати згідно рішенню колегії Мінекобезпеки.

Переживаючи величезну енергетичну і економічну кризу, ми все ж спромоглися довести цей потужний енергоблок до завершальної стадії, сказав міністр. Вперше за час існування незалежної Української держави міністерство розпочало надання ліцензій на експлуатацію об'єктів ядерної енергетики.

Цій події передувала велика робота по створенню власної сучасної системи контролю та атестації, якої Україна ніколи не мала. Вона абсолютно відрізняється від тієї, що існувала в Радянському Союзі. Тепер немає більшості установ , які давали дозвіл на введення в експлуатацію ядерного енергоблока, а надалі не несли жодної відповідальності.

Згідно з новим законодавством, функції регулювання використання ядерної енергії і надання ліцензій перейшли до Мінекобезпеки. А вже експлуатуюча організація, яка безпосередньо несе юридичну відповідальність як за стан безпеки, так і за ядерну шкоду, самостійно реалізує ці заходи.

«Європа від Атлантики до Уралу»

«Президент Франції Жак Ширак дуже зацікавлений у співробітництві зі Східною Європою, — заявив на зустрічі з Головою ВР України Олександром Морозом референт представництва Національної Асамблеї Франції при ЄС Жан де Ліпковський. — Ми, голлісти, пам'ятаємо формулу де Голля «Європа від Атлантики до Уралу» і хочемо, щоб Україна посіла гідне місце в Європі».

За словами де Ліпковського, він приїхав до України; щоб ознайомити наше керівництво з такою позицією Франції. Крім того, панові референту належить виступити перед Національною Асамблеєю з доповіддю, як виконуються підписані з Україною угоди про партнерство, співробітництво і кооперацію, чи необхідно вносити якісь зміни. «Деякі проекти розглядають у Брюсселі без достатніх консультацій з Україною. Як на мене, слід збільшити участь українських експертів у цих програмах».

Липень — маківка літа. Для багатьох це сезон відпусток. А для селян — вінець хліборобської праці. Недарма Президент України Л. Кучма у своєму зверненні до селянства, до всього українського народу назвав Великим Трударем усіх, хто нині жниве. Якщо вдуматися, то наш селянин здійснює не просто подвиг, а чудо. Скажіть, у якій іще країні за дефіциту добрив, пального, грошей, комбайнів можна виростити і зібрати такий рясний урожай? Певно, тільки у найближчому зарубіжжі, яке пройшло школу партійного керівництва і колективного господарювання, та завжди рівнялося на українського селянина.

І от тепер, коли пішов великий хліб, у сільчан однісінька турбота — зібрати його. Від зорі до зорі працюють у полі хлібороби колективного сільськогосподарського підприємства «Нива», що в Новобузькому районі Миколаївської області. І не треба керівникові господарства Володимиру Ключнику підганяти комбайнерів, водіїв. Вони знають своє діло. І виконують його професіонально, здобуваючи для України золото — зерно. І нашу землю повною мірою можна порівняти з Клондайком. Тільки б дати раду його багатствам і віддячити сповна нашому старателю-селянину за чесну і тяжку працю.

Фото Олександра КРЕМК...

Фоторепортаж про жни... у КСП «Нива» та інші матеріали, що розповідають про хід збирання в Україні, читайте на 3-й сторінці.

Він прийшов. І ми його візьмемо!

БУДУТЬ ЗУСТРІЧІ ЩЕ НЕ РАЗ

Повного розуміння досягнуто у питаннях про взаємозаборгованість, про врегулювання параметрів спільного кордону, про співробітництво промисловців, про взаємодопомогу в ліквідації наслідків Чорнобильської аварії і з ряду інших проблем. Про це заявив на спільній прес-конференції президентів України і Республіки Білорусь, присвяченій підсумкам дводенного офіційного візиту Леоніда Кучми у Мінськ, керівник Білоруської держави Олександр Лукашенко.

Основоположним для розвитку білорусько-українських взаємовідносин назвав він підписаний Договір про дружбу, добросусідство і співробітництво. Прийнято ще п'ять документів. А загалом, розглянуто більш як десять питань. Зокрема про власність на чужій території, авіаперевезення, співробітництво в галузі медицини, пом'якшення митних бар'єрів, а також про відносини з НАТО і СНД.

У спільному комюніке підкреслено важливе значення набрання чинності угоди між Україною і Республікою Білорусь про вільну торгівлю, а також розширення прямих зв'язків між суб'єктами двох країн.

Президенти України і Білорусі Леонід Кучма та Олександр Лукашенко домовилися про те, що в ході майбутнього візиту до Києва білоруського Президента буде підписано ряд економічних угод, що конкретизують основні напрями співробітництва.

За словами О. Лукашенка, візит відбудеться тоді, коли будуть готові проекти цих угод. Раніше він повідомив, що йдеться, зокрема, про угоди щодо уникнення подвійного оподаткування, про взаємний захист інвестицій, про розв'язання питань власності та ряду інших.

Послання Л. Кучмі. Й не тільки

У Києві з візитом перебуває заступник міністра закордонних справ Росії Сергій Крилов.

Як повідомили агентству «Інтерфакс-Україна» в управлінні інформації МЗС України, російський дипломат за дорученням Президента Росії Бориса Єльцина передав спеціальне послання Президенту України Леоніду Кучмі.

У Києві в МЗС України з участю С. Крилова пройдуть консультації та переговори про стан і перспективи російсько-українських відносин у контексті майбутнього візиту Прем'єр-міністра України Євгена Марчука до Москви.

У номер

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про ратифікацію Угоди про співробітництво в галузі трудової міграції та соціального захисту трудящих-мігрантів

Верховна Рада України постановляє:

Угоду про співробітництво в галузі трудової міграції та соціального захисту трудящих-мігрантів, укладену в рамках Співдружності Незалежних Держав і підписану від імені Уряду України у м. Москві 15 квітня 1994 року, ратифікувати.

Голова Верховної Ради України О. МОРОЗ.
м.Київ, 11 липня 1995 року.

Гаряче, ще гарячіше

Мусульманами захоплено командира роти українських миротворців у Горажде. Серби блокують ряд чек-пойнтів у Жепі.

Увечері 17 липня в Горажде після проведення переговорів з мусульманами, які оточили роту, було захоплено як заложника командира блокованої української роти миротворчого контингенту ООН.

Про це повідомив у вівторок на брифінгу в МЗС України начальник управління міжнародних організацій МЗС Володимир Єльченко.

За його словами, командування мусульман загрожує вбити офіцера в разі, якщо українські військові не передадуть наявне у них озброєння.

Крім того, повідомив він, за станом на ранок 18 липня серби практично захопили центр другого мусульманського анклаву — Жепа.

В. Єльченко повідомив також, що в лондонській зустрічі щодо Боснії, яка відбудеться 21 липня, візьмуть участь міністри закордонних справ та оборони Франції, США, ФРН, Великобританії, Росії, Канади, Італії, Нідерландів, Іспанії та України, представники командування сил НАТО й ООН.

На думку дипломата, подальші кроки ООН щодо врегулювання боснійського конфлікту залежатимуть від результатів лондонської зустрічі. Головними її питаннями стануть майбутнє миротворчого контингенту ООН у колишній Югославії та його можливі дії у разі продовження наступу боснійських сербів на Горажде, а також — перспективи відновлення політичного процесу.

Іспанія оздоровлює сиріт

До Мадрида відлетів літак ТУ-154, на борту якого 128 дітей- сиріт, напівсиріт зі шкіл-інтернатів забруднених «чорнобильських зон».

Український молодіжний чорнобильський фонд, який уже тривалий час займається оздоровленням українських дітей, висловив найщирішу подяку Посольству Королівства Іспанії в Україні, Міноборони України, авіакомпанії «БСЛ», МЗС України, які допомогли здійснити цю гуманну акцію.

Сльозоточивий газ на похороні

У Києві сталося зіткнення підрозділів охорони правопорядку з процесією віруючих, яка супроводжувала труну з тілом померлого в п'ятницю Патріарха Київського і всія Русі-України, Глави Української Православної Церкви (Київського патріархату) Володимира (Романюка).

Як повідомив «Інтерфакс-Україна», причиною інциденту став намір віруючих поховати Патріарха на території державного архітектурно-історичного Софійського заповідника без дозволу влади. Похорон Патріарха було дозволено провести на території діючого Володимирського собору або на міському Байковому цвинтарі.

Міліція застосувала сльозоточивий газ. Дехто з учасників процесії отримав легке отруєння газом, проте, за свідченням лікаря бригади швидкої допомоги, який чергував на Софійському майдані, ніхто з постраждалих за допомогою не звертався.

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про призначення виборів народних депутатів України у виборчих округах, де вибори були відкладені на один рік відповідно до Постанови Верховної Ради України від 7 грудня 1994 року

У зв'язку з тим, що у грудні 1995 року виповнюється термін, на який Постановою Верховної Ради України від 7 грудня 1994 року було відкладено вибори у тих виборчих округах, де вибори тричі визнавались такими, що не відбулися, або депутата не було обрано, Верховна Рада України **постановляє:**

Призначити на 10 грудня 1995 року проведення виборів народних депутатів України у виборчих округах, де вони були відкладені на один рік (згідно з переліком округів, що додається).

**Голова Верховної Ради України
О. МОРОЗ.**

м.Київ,
11 липня 1995 року.

Перелік виборчих округів, де вибори народних депутатів України були відкладені на рік

№ п/п	Регіон	Округ	Назва
1.	м.Київ	001	Артемівський
2.	м.Київ	002	Ватутінський
3.	м.Київ	003	Гагарінський
4.	м.Київ	004	Голосіївський
5.	м.Київ	005	Дарницький
6.	м.Київ	006	Залізничний
7.	м.Київ	007	Індустріальний
8.	м.Київ	008	Ленінградський
9.	м.Київ	009	Лівобережний
10.	м.Київ	010	Оболонський
11.	м.Київ	011	Печерський
12.	м.Київ	012	Південний
13.	м.Київ	013	Подільський
14.	м.Київ	014	Прирічний
15.	м.Київ	020	Троєщинський
16.	м.Київ	021	Харківський
17.	м.Київ	022	Центральний
18.	Авт. Республіка Крим	031	К[illegible]ченський
19.	Авт. Республіка Крим	033	Са[illegible]ський
20.	Авт. Республіка Крим	035	Ялтинський
21.	Авт. Республіка Крим	041	Роздольненський
22.	м.Севастополь	045	Ленінський
23.	м.Севастополь	046	Нахімовський
24.	Вінницька обл.	048	Ленінський
25.	Волинська обл.	065	Луцький-Центральний
26.	Дніпропетровська обл.	096	Павлоградський міський
27.	Житомирська обл.	155	Корольовський
28.	Закарпатська обл.	167	Ужгородський міський
29.	Київська обл.	207	Бі[illegible]ківський міський
30.	Київська обл.	211	Ірпінський
31.	Львівська обл.	262	[illegible]андівський
32.	Миколаївська обл.	284	[illegible]льний
33.	Миколаївська обл.	287	Це[illegible]ьний
34.	Одеська обл.	300	Суворовський
35.	Одеська обл.	302	Центральний
36.	Полтавська обл.	324	Миргородський
37.	Сумська обл.	343	Зарічний
38.	Сумська обл.	344	Ковпаківський
39.	Харківська обл.	367	Дзержинський
40.	Харківська обл.	376	Радянський
41.	Харківська обл.	377	Салтівський
42.	Херсонська обл.	397	Херсонський
43.	Хмельницька обл.	405	Заводський
44.	Черкаська обл.	419	Соснівський
45.	Чернівецька обл.	432	Першотравневий

ЗВЕРНЕННЯ

депутатських груп «Аграрники за реформи» та «Аграрники України» до Президента України Л.Д. Кучми, Прем'єр-міністра України Є.К. Марчука

Шановний Леоніде Даниловичу!
Шановний Євгене Кириловичу!

Незважаючи на численні доручення Верховної Ради України Кабінетові Міністрів України, відповідним міністерствам та відомствам щодо потреби вжити термінових заходів для подолання кризових явищ в агропромисловому комплексі, конкретних і ефективних дій, спрямованих на забезпечення збирання врожаю 1995 року, зміцнення матеріально-технічної бази сільського господарства практично немає. Не дало жодних позитивних зрушень розпорядження Президента України від 12 червня 1995 року «Про невідкладні заходи щодо розвитку агропромислового комплексу». Не виконуються завдання, щоб розв'язати питання фінансування закупівлі продукції рослинництва і тваринництва за державним контрактом, підготувати проекти указів Президента України з таких важливих питань, як захист інтересів вітчизняних сільськогосподарських товаровиробників, корпоратизація сільськогосподарського машинобудування.

Президентський указ про компенсацію втрат за продукцію 1994 року, рішення колегій Мінекономіки, Мінфіну, Мінсільгосппроду, Мінмашпрому, концерну «Украгротехсервіс» з питань АПК залишилися теж невиконані. На старті жнив 1995 року фінансовий стан забезпечення технікою колективних та державних сільськогосподарських підприємств, фермерських господарств можна охарактеризувати як катастрофічний.

За оперативними даними, жниварям цього року належить зібрати 6,2 мільйона гектарів ярих і 6 мільйонів гектарів озимих зернових, але комбайнів для виконання такого обсягу робіт не вистачає. Наприклад, у Криму з 2700 зернозбиральних комбайнів беруть участь у жнивах не більш як 650. На Одещині працює тільки кожний другий комбайн, а на Полтавщині із 4800 зернових комбайнів готові працювати трохи більш як половина. Середнє навантаження по Україні становить 180 гектарів на комбайн, а в південних областях — до 240 гектарів.

Прийняту в пожежному порядку постанову Кабінету Міністрів України про купівлю в Росії двох тисяч комбайнів «Дон» і «Нива» виконують незадовільно. Придбання «за кордоном» 300 комбайнів справі не зарадить. Зважаючи на такий стан справ, можна передбачити, що жнива затягнуться, і це обов'язково призведе до значних втрат врожаю.

Непродумана фінансова політика держави призвела до того, що господарства не мають змоги закуповувати нову кормозбиральну техніку й ремонтувати наявну. Навантаження на збиральний агрегат досягає 600 гектарів. Як наслідок такого стану, в багатьох господарствах зібрано сіна близько 4 відсотків до очікуваного, сінажу — 6—7, трав'яного борошна — 6—8 відсотків, а загалом кормів заготовлено вдічі менше, ніж торік. Із 49500 одиниць кормозбиральної техніки не відремонтований кожний третій комбайн.

За відсутності цінового паритету на сільськогосподарську продукцію, щоб купити тонну дизпального, господарству треба продати десять тонн хліба. Через фінансову неспроможність сільського господарства банкрутують машинобудівні підприємства, спеціалізовані на виготовленні та ремонті сільськогосподарської техніки.

При забезпеченості сільського господарства запасними частинами на рівні 4—5 відсотків на заводах сільськогосподарського машинобудування накопичилося запасних частин на 2,6 трильйона карбованців, але господарства не можуть їх викупити. Можливість придбати потрібні машини й запасні частини до них у країнах СНД заблоковано штучними митними перепонами. Все це відомо органам державного управління, але замість ефективних дій широко рекламують так звану економічну аграрну реформу, яка згубно впливає на стан сільського господарства.

Такий стан спр[illegible]ропромисловому комплексі України є неприпустимий. Тому звертаємося до Президента, Прем'єр-міністра України з запитанням: доки сільське господарство держави буде в глухому куті, з якого ніхто не шукає виходу?

Відповідь на нього пропонуємо розглянути на спеціальному пленарному засіданні Верховної Ради України з обов'язковою участю уряду України.

Депутатська група «Аграрники України».
Депутатська група «Аграрники за реформи».

У КОМІСІЯХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Комісія з питань правової політики і судово-правової реформи обговорила доцільність створення постійно діючої контрольної комісії з окремих напрямів діяльності Верховної Ради України. На думку депутатів, таке новоутворення можливе лише в контексті перегляду всієї структури Верховної Ради й заснування самостійного парламентського органу — Контрольно-рахункової палати.

Парламентарії вирішили внести на розгляд Президії Верховної Ради проект Закону України «Про вибори народних депутатів України» (нова редакція). На думку депутатів, він відповідає вимогам Конституційного договору і міжнародній практиці.

Практику застосування статті 11 Закону «Про охорону праці» на прикладі Донецької області розглянула **Комісія з питань соціальної політики та праці.** Вивчивши цю проблему, депутати зробили невтішний висновок: ситуація за останні два з половиною роки, тобто з часу прийняття Закону, у галузі охорони праці не поліпшилась, а в ряді випадків навіть погіршилась. Яскравим прикладом того є вугільна промисловість. За останні п'ять років профзахворюваність тут зросла у 20 разів, а витрати ж на виплату потерпілим сум відшкодування у структурі собівартості становлять понад 20 відсотків, а на окремих шахтах — сорок.

Практичне застосування згаданої статті нерідко породжує соціальне напруження в трудових колективах, призводить до численних порушень з боку керівників підприємств існуючих правил відшкодування шкоди й до різкого збільшення розгляду судових справ. Відчутно почастішали випадки зловживань при встановленні проценту втрати працездатності, визначенні розмірів одноразової допомоги. На жаль, органи прокуратури не забезпечують належного нагляду за додержанням законодавства у цій справі.

Комісія констатувала, що назріла гостра необхідність законодавчого коригування статті 11 Закону. Групі депутатів, представникам урядових структур доручено підготувати зміни і доповнення до нього й подати на розгляд четвертої сесії.

Визнано за необхідне прискорити вирішення проблеми формування страхових фондів, прийняття Закону про соціальне страхування. Міністерству охорони здоров'я рекомендовано активізувати організацію державної медико-соціальної експертної комісії, яка мала б змогу реально впливати на висновки аналогічних структур на місцях, робота котрих, судячи із заяв громадян, у багатьох випадках бажає бути кращою і об'єктивнішою.

Голова **Комісії з питань екологічної політики** Г.Філіпчук зустрівся з главою адміністрації по забезпеченню британських арктичних та антарктичних станцій Френком Карі. На зустрічі були присутні науковці й фахівці з науково-дослідних інститутів НАН України, Міносвіти, Мінекобезпеки і керівники приватних фірм.

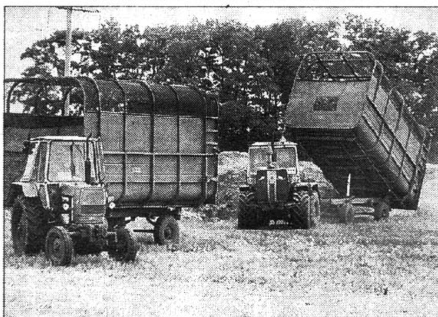
Обговорювалися аспекти екологічної політики нашої держави в Антарктиці у зв'язку з передачею Україні британської станції «Фарадей». Зазначалося, що проведення досліджень в Антарктиці є актуальною і важливою для України справою як в політичному, так і в науковому і комерційному розумінні. Адже на цей регіон припадає близько 80 відсотків світових запасів прісної води, тут величезні поклади кам'яного вугілля, нафти, металів тощо. Приантарктичні моря багаті на р[illegible] ресурси, промисел яких постійно зростає. Завдяки досягненням у вивченні живих ресурсів Антарктики Україна одержувала квоти та виловила у 1991 році риби, криля відповідно 60 і 100 тис. тонн.

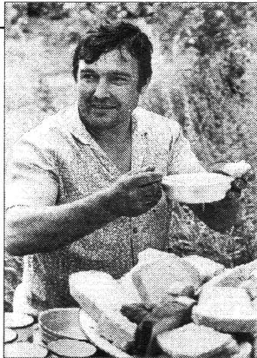
Дуже важливе значення шостий континент має в сфері екології, оскільки ця територія є унікальним природним полігоном для досліджень проблеми взаємодії людини і природи. Участь України в міжнародних екологічних програмах забезпечить впровадження науково-технічних розробок українських вчених та виробників.

Прес-служба Верховної Ради України.

Фоторепортаж

ДИРИГЕНТИ Й ВИКОНАВЦІ

У ЦЬОМУ господарстві і диригенти, й виконавці добре знають свою справу. Протягом багатьох місяців на пропозицію голови Володимира Ключника усі підрозділи «Ниви» — олійниця, крупорушка, млин — віддавали зароблені гроші на підготовку техніки до жнив. Такий маневр фінансами дав можливість обійтися без кабальних кредитів, а також зробити запас пального.

І в поле комбайни вийшли вчасно. Сьогодні на ланах «Ниви» працюють 12 комбайнів. Їх поділили на дві групи. «Дони» молотять хліб «напряму», а «Ниви» скошують ячмінь у валки. Обсяг роботи чималий — 2150 гектарів зернового поля. Але головного агронома господарства Павла Сильвестрова турбують не так темпи, як якість збирання. Червнева спека все ж таки підпалила зерно, але не так, як на півдні області. За розрахунками агрономічної служби, у «Ниві» планують взяти на круг по 35 центнерів. Провідні сорти пшениці в господарстві — «Юна» та «Альбатрос». Торік краще показала себе «Юна», а нині «Альбатрос» на кожному гектарі дає по 42 — 45 центнерів. Жнивний комплекс у «Ниві» працює на повну потужність. Тут не тільки за кожною зерниною приглядають, а й скиртують солому, яка виручає відгодівельників взимку.

Всеволод НОВИЦЬКИЙ.

На знімках: ліворуч — головний агроном Павло Сильвестров; йде скиртування соломи; один з кращих комбайнерів Микола Іванов, як і всі учасники жнив, на апетит не скаржиться.

Фото Олександра КРЕМКА.

Новобузький район Миколаївської області.

Захід теж сів на комбайни

МАЮТЬ на увазі Закарпатську область — найбільш західну в Україні. І хоча частка її в загальнодержавному короваї не така вже й значна, хлібороби регіону прагнуть сповна забезпечити обумовлене в держконтракті.

Перші розпочали косовицю низинні райони — Виноградівський, Берегівський, Мукачівський, Ужгородський. Й одразу лідерство захопили механізатори КСГП «Прикордонник», що на Виноградівщині. Вже на стартовому 100-гектарному клині вони досягли 38,8 центнера середньої врожайності озимого ячменю. Ще кращі показники в них на збиранні пшениці — понад 40 центнерів. Проте є господарства, які перевершують навіть цей рубіж. Так, КСГП «Нове життя» імені Кірова—Виноградівського, «Великолучківське» — Мукачівського районів намолочують на круг більш як по 50 центнерів збіжжя.

— Успіх — насамперед у хорошій обробці площ гербіцидами, — вважає заступник начальника облуправління сільського господарства та продовольства Роман Сало. — Хоча, на жаль, і не всіх.

Його колега Володимир Волошин не відкидає й чинника застосування насіння сусідніх країн, передовсім Угорщини та Румунії.

— От якби ще й їхній механізм державного заохочення хліборобів запровадити, — додає він.

Наші хлібороби справді працюють нині в борг: коли ще за зібраний врожай розрахуються?! А за що тоді придбати пально-мастильні матеріали, запасні частини тощо? А от у сусідній Угорщині кредити виділяють на початку року. Діють там і гарантовані мінімальні ціни, серйозні дотації на експортовану частину зерна, що, зрозуміло, заохочує виробника. Мабуть, тому й розраховує сусідня держава зібрати нинішнього року рекордний урожай — близько 5 мільйонів тонн пшениці.

А нам поки що випадає вдовольнятися наявним. Що й роблять закарпатці.

Микола ГОРВАТ.

Закарпатська область.

Огляд

Хліб у полі — ще не на столі

ЦЬОГО РОКУ у нас визрів непоганий урожай зернових. Жнива вже місяць йдуть у всіх регіонах — від Криму до Чернігівщини, від Луганщини до Закарпаття. Та зібрано, за приблизними даними, трохи більш як третину. Чому?

На зерновий клин в 11,5 мільйона гектарів мали вийти близько 75 тисяч комбайнів. Та вийшли не всі — надто багато старих, не здатних працювати. А нові 1700 машин, куплені цього року, — для України мізер. Отож навантаження дейнде сягає 300—400 гектарів за середнього 160 (у ФРН — 55 гектарів, у США — 66, у Канаді — понад 70). До всього — брак пального, примхи погоди, незлагодженість у діях окремих збиральних загонів...

І все ж картина із станом жнив, хоч як важко її прогнозувати, щодень змінюється. У Криму, Миколаївській, Одеській, Полтавській, Харківській областях зернові зібрано з половини площ. І врожайність значно вища, ніж торік. Скажімо, у Криму та на Миколаївщині — на 5—7 центнерів, перевищує тридцять центнерів з гектара.

Найвищу врожайність, знову ж таки за попередніми даними, зафіксовано в Івано-Франківській, Чернівецькій, Закарпатській областях — по 37—38 центнерів. На ділянках Івано-Франківської сільськогосподарської станції отримано навіть по 70—80 центнерів. Україні про такі показники, звичайно, поки що тільки мріяти, але ж, виходить, можна їх мати.

Дещо невтішні відомості отримуємо з наших «пшеничниць» — Херсонщини, Запоріжжя. Там середній врожай по 23—25 центнерів, що набагато нижче, ніж у гірші роки. Але тут, як і в Донецькій, Кіровоградській областях, зібрано лише до чверті площ, отож є надія на вищий ужинок, на більший коровай на нашому столі.

Микола ФЕДОРЕНКО.

Хлібороби жнивують. У пожежників — готовність №1

Щодень ширшає жнивний фронт, отож зростає і загроза пожеж. Про те, наскільки контрольована ситуація з протипожежним захистом, розповідає заступник начальника Управління державної пожежної охорони МВС полковник Олег СКОБЕЛЄВ.

— Якщо позаторік, дякуючи профілактичним заходам, під час збирання врожаю великих пожеж не було і виникли вони тільки у п'яти областях, то минулого року їх не було тільки в п'яти областях. І вже в цьому році їх сталося близько двадцяти — в Одеській, Миколаївській, Кіровоградській, Запорізькій областях. Гадаю, слід самокритично визнати: органи державної пожежної охорони не забезпечили належного і вчасного контролю та проведення протипожежних заходів.

Наслідки закономірні, адже недоліки в підготовці до жнив, виявлені працівниками Держпожнагляду, часто, до речі, запізно, не були вчасно усунені. Ситуація напередодні збирання хліба набула критичного характеру — загалом на сільськогосподарських об'єктах залишилися невиконаними 35 відсотків протипожежних заходів. Звісно, перекладати всю відповідальність на пожежну охорону — значить бути необ'єктивним, та все ж це допоможе уникнути помилок надалі.

Більшість пожеж виникає внаслідок відсутності або несправності іскрогасників, експлуатації недбало відремонтованої збиральної техніки, недотримання технологічних вимог під час закладання кормів на зберігання. Це причини, а першопричини — низький рівень контролю з боку органів Державного пожежного нагляду за виконанням вимог пожежної безпеки, недбалість у підготовці до жнив керівників сільськогосподарських підприємств і, на мою думку, мала ефективність роз'яснювальної роботи серед населення, спрямованої на убереження хліба від вогню.

Записав Олег ОБЕРТИНСЬКИЙ.

А тим часом...

Пожежа на фермерському лані

Уночі під селом Любботаївкою Іванівського району запалало 30-гектарне поле озимої пшениці, на якому ось-ось мали розпочати збирання врожаю. Полум'я помітили мешканці села й поспішили на допомогу фермеру. Любботаївці зуміли без допомоги професійних пожежників перепинити шлях вогню,однак господар все одно втратив близько половини врожаю. Як встановлено, пожежа виникла внаслідок навмисного підпалу 28-річним громадянином, який ніде не працює. Триває слідство.

Г.ВОРОТНЮК.

Одеська область.

«Україна», годувальниця України

Початок жнив у колишньому колгоспі «Україна» Павлоградського району збігся у часі з третьою річницею, як це господарство одним з перших у країні стало акціонерним агропромисловим товариством закритого типу. Три роки не минули марно: мало нині в в області таких, щоб так міцно трималися на ногах.

Торік на круг зібрали майже по 42 центнери зернових з гектара, пшениці окремо — по 55,7 центнера. Не на менше розраховують і тепер. Старалися щосили, а недавні рясні дощі ще й «підправили» становище. Хоч і дуже старі, але вийшли в загінки без затримок чотири «Дони» і чотири «Ниви».

— А бодай на один новий комбайн, як хотіли, стяглися, — зітхає голова правління товариства Віктор Кондрачук. — Коштує він 32 тисячі доларів — це 560 тонн зерна ...

Віктор Васильович взагалі вважає, що сьогодні не економічна криза страшна, а, як він висловився, ненормальні стосунки держави з аграриками. Якщо точніше, то державі селяни навіть вірити вже не можуть — вона досі не розрахувалася за минулорічну закупівлю хліба, а контракти на поставки в нинішньому палива, запчастин не дотримані.

Тільки тому «Україна», ставши акціонерним товариством, насамперед подбала про те,щоб на місці та самотужки переробляти сільгосппродукцію. Молоко, а разом з ним сир, сметану та вершкове масло, скажімо, возять на ринки Західного Донбасу, м'ясо переробляють на ковбаси, соняшник — на олію. Якщо десять виробничих підрозділів займаються виробництвом продукції, то одинадцять — її переробкою. І кажуть, що шахтарі Павлограда, Першотравенська і Тернівки саме цю «Україну» вже називають своєю годувальницею. Тому у Булахівці ретельно підготували до роботи не лише «Дони» та «Ниви», а й млин і навіть власну пекарню. Бо ось і не пшеницю в зерні, виявляється, вигідніше продавати, а борошно та хліб печений.

Що акціонерне товариство «Україна» буде з хлібом, це достеменно. А Україна-держава? На неї, на державу, ображений не тільки Віктор Кондрачук — геть усі селяни. Інша річ, з якого боку на цю образу дивитися. Може, якби три останні роки минули немарно не лише для «України» з Павлоградського району, а для всіх аграріїв — у плані справжніх земельної та ринкової реформ, — то жодних сумнівів і не виникало б тепер. Проте досвід «України» вселяє надію: можна як слід господарювати!

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

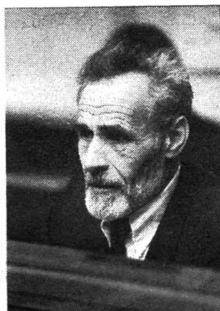
Дніпропетровська область.

Чи виграє Україна від Конституційного договору?

«Молітесь правді на землі,
А більше на землі нікому
Не поклонітесь. Все брехня —
Попи й царі...»
(Т.Шевченко. Неофіти, 1857).

***У** СВОЄМУ виступі 8 червня 1995 року на церемонії урочистого підписання Конституційного договору між Верховною Радою України і Президентом України про основні засади організації та функціонування державної влади і місцевого самоврядування в Україні на період до прийняття нової Конституції України Президент України Леонід Кучма сказав: «Я не хотів би, щоб значення вчорашньої події (йдеться про схвалення Верховною Радою 7 червня Конституційного договору. — Авт.) та урочистості для нинішньої створили ілюзію перемоги одних сил над іншими. Я переконаний, що в цій ситуації немає переможців і переможених... Виграли усі ми, а насамперед — народ і країна» («Урядовий кур'єр», 10 червня 1995 р.). Чи виграла Україна? Проаналізуймо документально, як відбувався процес затвердження Конституційного договору Президентом України Леонідом Кучмою.*

Ярослав Ільясевич

Підписавши Конституційний договір,Президент увів його в дію відповідно до ст. 104 ч. 7 Конституції. Основний зміст Конституційного договору полягає в тому, що органічно вмонтований в нього Закон про владу призупиняє дію чинної Конституції в частині, що не узгоджується з цим договором, терміном на рік до 8 червня 1996 року, коли буде прийнято нову Конституцію України (ст.61 ч.II). На думку Президента, це дасть змогу відкрити Україні «шлях до Ради Європи, яка схильна вважати його так званою Малою Конституцією». Крім цього, Конституційний договір дає можливість зберегти в Україні основоположні традиції прихильності до демократичних і правових принципів побудови національної держави.

Не можна погодитися з такою оцінкою Президентом Конституційного договору. Є обставина, яка зобов'язує нас дати іншу оцінку діям Президента. І пов'язана вона з всеукраїнським референдумом 1 грудня 1991 року, на якому український народ майже одностайно підтвердив Акт проголошення незалежності України. Це означає, що всі положення Акта, згідно з ст. 1 Закону України «Про всеукраїнський та місцеві референдуми», набувають «вищої юридичної сили щодо законодавчих актів Верховної Ради України, ... нормативних актів Президента України», тобто не потребують будь-якого затвердження державними органами і можуть бути скасовані або змінені лише в порядку, передбаченому згаданим Законом. Серед цих положень набуває вищої юридичної сили і положення Акта, за яким «віднині на території України мають чинність виняткову Конституція і закони України». Отже, чинна Конституція може бути скасована або змінена лише в порядку, передбаченому цим Законом. Згідно з ним зміна або скасування законів, інших рішень, ухвалених референдумом, здійснюється також референдумом (ст. 45). Для проведення такого референдуму Закон зобов'язує Верховну Раду «зміну або скасування законів, інших рішень, що їх прийнято референдумом... здійснити ...більшістю не менш як дві третини від загальної кількості народних депутатів з **обов'язковим** (підкреслення наше. — **Авт.**) затвердженням на референдумі, який повинен бути проведений протягом шести місяців після внесення зміни або скасування» (ст. 46 ч.II). Звідси випливає, що Закон «Про державну владу і місцеве самоврядування в Україні», який вносить зміну до чинної Конституції України, мав бути прийнятий більшістю не менш як дві третини від загалу народних депутатів (не менш як 301 голос) з **обов'язковим** його затвердженням на референдумі. Так вимагає Закон України «Про всеукраїнський та місцеві референдуми». Але цю вимогу Закону найвищі службові особи держави відкинули. Події розгорталися в іншому напрямку.

18 травня 1995 року Верховна Рада всупереч Закону «Про всеукраїнський та місцеві референдуми» прийняла Закон про владу не двома третинами загалу народних депутатів, а 240 голосами, простою більшістю (в голосуванні взяли участь 349 депутатів: «за» — 240, «проти» — 81, утрималися — 8, не голосували — 20). Цей Закон обов'язково мали винести на референдум, проведення якого потрібно було призначити не пізніш як 18 листопада 1995 року. На сторожі додержання цієї вимоги Закону «Про всеукраїнський та місцеві референдуми» мав стати Президент. До цього його зобов'язує Конституція України, за п. 1 ст. 114-5 якої Президент є гарантом додержання Конституції і законів України. Він повинен був згідно з ст. 104 ч.VI Конституції накласти відкладальне вето на прийнятий Верховною Радою Закон про владу і повернути його на доопрацювання. Однак, нехтуючи вимоги Конституції, Президент відкладального вето не наклав, а підписав Конституційний договір, чим узаконив неконституційне рішення Верховної Ради. В листі до Верховної Ради від 5 червня 1995 року № 1-14/275 Леонід Кучма стверджує, що «не ставить під сумнів правильність свого вибору».

Ні, пане Президенте, свій вибір ви зробили неправильно, бо своїм вибором порушили присягу, яку склали перед Богом народові України 19 липня 1994 року, поклавши руку на Пересопницьке Євангеліє і Конституцію України («Урочисто присягаю, — проголосив тоді Леонід Кучма, — народові України під час здійснення повноважень Президента України суворо додержувати Конституції і законів України»).

Коли один з депутатів під час обговорення Закону про владу 22 грудня 1994 року у Верховній Раді запитав у Леоніда Кучми, як узгоджується Закон про владу з присягою, яку він склав народові України на Конституції, Леонід Кучма відповів: «Щодо клятви на Конституції. На превеликий жаль, пан депутат дуже погано знає нинішню Конституцію. Прошу її уважно вивчити... Від тієї Конституції вже нічого не залишилося. Багато глав Конституції сьогодні не діють, бо діють закони, прийняті Верховною Радою. Отже, давайте з цим рахуватися». (Бюлетень 2-ї сесії ВР України, № 52, ч. I, 1994, с. 34). Справді, з цим треба рахуватися. Але ж треба рахуватися і з присягою, даною перед Богом. Це означає, що якщо хоч одна норма чинної Конституції залишилася незмінною, її треба неухильно додержувати. Такою нормою, зокрема, є норма Конституції, згідно з якою «зміна Конституції України провадиться рішенням Верховної Ради України, прийнятим більшістю не менш як дві третини від загальної кількості народних депутатів України» (ст. 171). Не додержати її означає порушувати слово, дане людям перед Богом. Підписавши Конституційний договір, Президент України порушив п. 1 ст. 114-5 Конституції. За таких умов дивно звучать слова Президента про те, що Конституційний договір «суттєво підвищує рівень відповідальності Президента» («Урядовий кур'єр», 10 червня 1995 р.). Не можуть бути відповідальними дії глави виконавчої влади України, позбавлені моральної сили.

Як же це могло статися?

Наведемо коротко перебіг подій. 2 грудня 1994 року Президент, спираючись на право законодавчої ініціативи (ст. 103 Конституції України), вніс на розгляд Верховної Ради законопроект «Про державну владу і місцеве самоврядування в Україні». Цей Закон Верховна Рада прийняла 18 травня 1995 року, але не змогла його ввести в дію, бо 3 травня багато разів ставили на голосування Закон України «Про тимчасове зупинення дії окремих норм і внесення змін до Конституції України та введення в дію Закону України «Про державну владу і місцеве самоврядування в Україні», і жодного разу він не набрав конституційної більшості голосів (тобто 301 голосу). Тоді Президент 31 травня видав Указ «Про проведення опитування громадської думки з питань довіри громадян України Президентові України та Верховній Раді України», яким призначив проведення опитування на 28 червня. Верховна Рада, враховуючи, що Указ Президента суперечить рядові статей Конституції України, 1 червня наклала на нього вето. Президент не підкорився ухвалі Верховної Ради і видав 5 червня Указ «Про підтвердження чинності Указу Президента України від 31 травня 1995 року № 413 «Про проведення опитування громадської думки з питань довіри громадян України Президентові України та Верховній Раді України».

Склалася ситуація, коли Президент своїми указами поставив себе поза Конституцією, яка надає право найважливіші питання державного життя виносити на всенародне обговорення (ст. 5),а п.18 ст.97 надає це право виняткову Верховній Раді. А Верховна Рада замість того, щоб скористатися з наданого їй Конституцією права і винести на всенародне обговорення питання довіри Президентові України як такому, що порушив Конституцію і закони України, підкорилася тиску Президента й погодилася ввести Закон про владу на порушення ст. 171 Конституції України — простою більшістю голосів. Це не робить честі Верховній Раді, як сказав її Голова О. Мороз у виступі на сесії 7 червня. Але справу було зроблено. Було відкрито шлях до здійснення нового кроку Президентом — підписання Конституційного договору, який скасовує чинну Конституцію в частині, що не узгоджується з нормами цього договору. З підписанням Конституційного договору Президент скасував Указ про проведення опитування громадської думки.

Виправдуючи свої дії, Президент наголошував на тому, що він вимушений був шукати правові шляхи реалізації більшого бачення структури та змісту нової державної системи, її реорганізації в ім'я загальнонаціональних цілей, бо не бачить можливості врегулювання цього питання в парламенті. Адже Президент «упевнений, що всі ми свідомі необхідності й неминучості реорганізації державної влади в Україні». Всупереч цьому процес реорганізації державної влади «було заблоковано» у Верховній Раді (Лист Президента до Верховної Ради від 5 червня 1995 року № 1-14/275), або, як він висловився у Зверненні до українського народу від 31 травня, «втоплено у технічних процедурах». (Так Президент зневажливо назвав норму Конституції, за якою «зміна Конституції України провадиться рішенням Верховної Ради України, прийнятим більшістю не менш як дві третини від загальної кількості народних депутатів України» (ст. 171).

Зауважимо, що Верховна Рада небезпідставно намагалася заблокувати прийняття Закону про владу, розробленого командою Президента в порядку законодавчої ініціативи, бо він містить суперечності, які роблять його нежиттєздатним. Так, з одного боку, «Президент України не може передавати свої повноваження іншим особам та органам» (п.24 ст.24, ч.II), а з другого — «Президент України може делегувати державній адміністрації повноваження щодо управління... майном, що перебуває в загальнодержавній власності» (ст. 46 ч.IV). В разі застосування цієї норми створюються можливості для розбазарювання державного майна, захищенного Законом (за п. 4-2 ст. 114-5 Президент України «здійснює управління державним майном у випадках, передбачених Законом»).

Складається враження, що Президент, підписуючи Конституційний договір, не дуже уважно читав його текст. Інакше він усунув би зазначену правову недоречність, бо, треба гадати, усвідомлював неприпустимість передання своїх повноважень в інші руки. Це Президент засвідчив сам у Листі до Верховної Ради від 27 липня 1994 року № 1- 14/304, в якому висловлює міркування з приводу здійснення своїх конституційних повноважень на місцях, наголошуючи на тому, «що Президент України відповідно до Закону України «Про Президента України» (ст. 8), «не може передавати свої повноваження іншим особам або органам». Є в Законі про владу й інші суперечності, які під час практичного його впровадження можуть створити серйозну загрозу державному суверенітету.

Отже, Президент, підписавши Конституційний договір, вчинив дію, якою зламав присягу народові України, дану перед Богом. Цим самим він позбавляє себе права згідно з п. 1 ст. 114-5 Конституції «виступати гарантом забезпечення прав і свобод громадян, державного суверенітету України, додержання Конституції і законів України». А за умов відсутності гарантованості «укази та розпорядження, які є обов'язковими до виконання», що їх, згідно із ст. 114-6 Конституції України на основі і на її виконання, видає Президент, шкодитимуть національним інтересам і нестимуть небезпеку **національній державності** України. Ось чому Леонід Кучма мусить негайно подати у відставку з посади Президента України, а Верховна Рада — прийняти відставку і провести вибори нового Президента не пізніш як за 90 днів, як це передбачено ст. 114-10 Конституції України.

Ярослав ІЛЬЯСЕВИЧ,
народний депутат України,
Володимир ДОРОШКЕВИЧ,
доцент Українського державного педагогічного університету ім. М. Драгоманова.

ВОДНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

Усі води (водні об'єкти) на території України є національним надбанням народу України, однією з природних основ його економічного розвитку і соціального добробуту.

Водні ресурси забезпечують існування людей, тваринного і рослинного світу і є обмеженими та уразливими природними об'єктами.

В умовах нарощування антропогенних навантажень на природне середовище, розвитку суспільного виробництва і зростання матеріальних потреб виникає необхідність розробки і додержання особливих правил користування водними ресурсами, раціонального їх використання та екологічно спрямованого захисту.

Водний кодекс, в комплексі з заходами організаційного, правового, економічного і виховного впливу, сприятиме формуванню водноекологічного правопорядку і забезпеченню екологічної безпеки населення України, а також більш ефективному, науково обгрунтованому використанню вод та їх охороні від забруднення, засмічення та вичерпання.

Постанова Верховної Ради України

Про введення в дію Водного кодексу України

Верховна Рада України **п о с т а н о в л я є :**

1. Ввести в дію Водний кодекс України з дня його опублікування.

2. До приведення законодавства України у відповідність із Водним кодексом України законодавчі та інші нормативні акти застосовуються в частині, що не суперечить цьому Кодексу.

3. Кабінету Міністрів України:

разом з Комісією Верховної Ради України з питань агропромислового комплексу, земельних ресурсів та соціального розвитку села і Комісією Верховної Ради України з питань екологічної політики підготувати і подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції про приведення Земельного кодексу України та інших законодавчих актів у відповідність із Водним кодексом України;

у шестимісячний строк привести рішення Уряду України у відповідність із Водним кодексом України;

протягом року забезпечити розробку і затвердження нормативних актів відповідно до компетенції Уряду України, визначеної зазначеним Кодексом;

у чотиримісячний строк забезпечити перегляд і скасування міністерствами і відомствами України їх нормативних актів, що суперечать цьому Кодексу.

4. Визнати таким, що втратив чинність, Водний кодекс Української РСР (Відомості Верховної Ради УРСР, 1972 р., додаток до №24, ст.200; 1980 р., №33, ст.620; 1983 р., №37, ст.745; 1985 р., №11, ст.205; 1988 р., №1, ст.5).

Голова Верховної Ради України О.МОРОЗ

м. К и ї в
6 червня 1995 року

РОЗДІЛ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Глава 1. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення основних термінів

У цьому Кодексі вживаються такі терміни:

басейн водозбірний — частина земної поверхні і товщі грунтів, з яких відбувається стік води у водотік або водойму;

б'єф — ділянка річки, що розташована вище або нижче водопідпірної споруди (греблі);

болото — надмірно зволожена земельна ділянка із застояним водним режимом і специфічним рослинним покривом;

виснаження вод — зменшення величини поверхневого стоку або скорочення запасів підземних вод нижче межі, за якою природним шляхом вони не можуть відновитися;

вода дренажна — вода, яка профільтрувалася з певної території та відводиться за допомогою дренажної системи з метою пониження рівня грунтових вод;

вода зворотна — вода, що повертається за допомогою технічних споруд і засобів з господарської ланки кругообігу води в його природні ланки у вигляді стічної, шахтної, кар'єрної чи дренажної води;

вода лляльна (підсланева) - вода з домішками (переважно нафтопродуктів), зібрана в колодязях — ллялах машинних відділень судна;

вода стічна — вода, що утворилася в процесі господарсько-побутової і виробничої діяльності (крім шахтної, кар'єрної і дренажної води), а також відведена з забудованої території, на якій вона утворилася внаслідок випадання атмосферних опадів;

води — усі води (поверхневі, підземні, морські), що входять до складу природних ланок кругообігу води;

води підземні — води, що знаходяться нижче рівня земної поверхні в товщах гірських порід верхньої частини земної кори в усіх фізичних станах;

води поверхневі — води різних водних об'єктів, що знаходяться на земній поверхні;

водний об'єкт — сформований природою або створений штучно об'єкт ландшафту чи геологічна структура, де зосереджуються води (річка, озеро, море, водосховище, канал, водоносний горизонт);

водні ресурси — обсяги поверхневих, підземних і морських вод відповідної території;

водність — характеристика величини річкового стоку за певний проміжок часу відносно до його середньої багаторічної величини;

водогосподарський баланс — співвідношення між наявними для використання водними ресурсами на даній території і потребами в них для розвитку економіки на різних рівнях;

водозабір — споруда або пристрій для забору води з водного об'єкта;

водойма — безстічний або із сповільненим стоком поверхневий водний об'єкт;

водокористування — використання вод (водних об'єктів) для задоволення потреб населення і галузей економіки;

водоносний горизонт — однорідна пластова товща гірських порід, де постійно знаходяться води;

водосховище — штучна водойма місткістю більше 1 млн. кубічних метрів, збудована для створення запасу води та регулювання її стоку;

гранично допустима концентрація (гдк) речовини у воді — встановлений рівень концентрації речовини у воді, вище якого вода вважається непридатною для конкретних цілей водокористування;

гранично допустимий скид (гдс) речовини — маса речовини у зворотній воді, що є максимально допустимою для відведення за встановленим режимом даного пункту водного об'єкта за одиницю часу;

забруднення вод — несприятливі зміни складу і властивостей води водного об'єкта в результаті надходження до нього забруднюючих речовин;

забруднююча речовина — речовина, що спричиняє погіршення якості води;

заплавні землі — прибережна територія, що може бути затоплена чи підтоплена під час повені (паводка);

засмічення вод — привнесення у водні об'єкти сторонніх предметів і матеріалів, що шкідливо впливають на стан вод;

зона санітарної охорони — територія і акваторія, де запроваджується особливий санітарно-епідеміологічний режим з метою запобігання погіршенню якості води джерел централізованого господарсько-питного водопостачання, а також з метою забезпечення охорони водопровідних споруд;

ліміт забору води — граничний обсяг забору води з водних об'єктів, який визначається в дозволі на спеціальне водокористування;

ліміт скиду забруднюючих речовин — граничний обсяг скиду забруднюючих речовин у поверхневі водні об'єкти, який визначається в дозволі на спеціальне водокористування;

межень (меженний період) — період річного циклу, протягом якого спостерігається низька водність;

моніторинг вод — система спостережень, збирання, обробки, збереження та аналізу інформації про стан водних об'єктів, прогнозування його змін та розробки науково обгрунтованих рекомендацій для прийняття відповідних рішень;

озеро — природна западина суші, заповнена прісними або солоними водами;

прибережна захисна смуга — частина водоохоронної зони відповідної ширини вздовж річки, моря, навколо водойм, на якій встановлено більш суворий режим господарської діяльності, ніж на решті території водоохоронної зони;

рибогосподарський водний об'єкт — водний об'єкт (його частина), що використовується для рибогосподарських цілей;

ставок — штучно створена водойма місткістю не більше 1 млн. кубічних метрів;

схема використання і охорони води та відтворення водних ресурсів — передпроектний документ, що визначає основні водогосподарські та інші заходи, які підлягають здійсненню для задоволення перспективних потреб у воді населення і галузей економіки, а також для охорони вод або запобігання їх шкідливим діям;

уріз води — межа води на березі водного об'єкта (берегова лінія);

якість води — характеристика складу і властивостей води, яка визначає її придатність для конкретних цілей використання.

Стаття 2. Водне законодавство України

Завданням водного законодавства є регулювання правових відносин з метою забезпечення збереження, науково обгрунтованого, раціонального використання вод для потреб населення і галузей економіки, відтворення водних ресурсів, охорони вод від забруднення, засмічення та вичерпання, запобігання шкідливим діям вод та ліквідації їх наслідків, поліпшення стану водних об'єктів, а також охорони прав підприємств, установ, організацій і громадян на водокористування.

Водні відносини в Україні регулюються цим Кодексом, Законом України «Про охорону навколишнього природного середовища» та іншими актами законодавства.

Земельні, гірничі, лісові відносини, а також відносини щодо використання та охорони рослинного і тваринного світу, територій та об'єктів природно-заповідного фонду, атмосферного повітря, виключної (морської) економічної зони та континентального шельфу України, що виникають під час користування водними об'єктами, регулюються відповідним законодавством України.

Стаття 3. Водний фонд України

Усі води (водні об'єкти) на території України становлять її водний фонд.

До водного фонду України належать:

1) поверхневі води:

природні водойми (озера);

водотоки (річки, струмки);

штучні водойми (водосховища, ставки) і канали;

інші водні об'єкти;

2) підземні води та джерела;

3) внутрішні морські води та територіальне море.

Стаття 4. Землі водного фонду

До земель водного фонду належать землі, зайняті:

морями, річками, озерами, водосховищами, іншими водоймами, болотами, а також островами;

прибережними захисними смугами вздовж морів, річок та навколо водойм;

гідротехнічними, іншими водогосподарськими спорудами та каналами, а також землі, виділені під смуги відведення для них;

береговими смугами водних шляхів.

Стаття 5. Водні об'єкти загальнодержавного і місцевого значення

До водних об'єктів загальнодержавного значення належать:

1) внутрішні морські води та територіальне море;

2) підземні води, які є джерелом централізованого водопостачання;

3) поверхневі води (озера, водосховища, річки, канали), що знаходяться і використовуються на території більш як однієї області, а також їх притоки всіх порядків;

4) водні об'єкти в межах територій природно-заповідного фонду загальнодержавного значення, а також віднесені до категорії лікувальних.

До водних об'єктів місцевого значення належать:

1) поверхневі води, що знаходяться і використовуються в межах однієї області і які не віднесені до водних об'єктів загальнодержавного значення;

2) підземні води, які не можуть бути джерелом централізованого водопостачання.

Стаття 6. Власність на води (водні об'єкти)

Води (водні об'єкти) є виключною власністю народу України і надаються тільки у користування.

Народ України здійснює право власності на води (водні об'єкти) через Верховну Раду України, Верховну Раду Автономної Республіки Крим і місцеві Ради народних депутатів.

Окремі повноваження щодо розпорядження водами (водними об'єктами) можуть надаватися відповідним органам державної виконавчої влади.

Стаття 7. Компетенція Верховної Ради України в галузі регулювання водних відносин

До відання Верховної Ради України в галузі регулювання водних відносин належить:

1) законодавче регулювання водних відносин та визначення основних напрямів державної політики в цій галузі;

2) розпорядження водним фондом України;

3) затвердження державних, міждержавних програм використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів;

4) встановлення правового режиму використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів у зонах надзвичайних екологічних ситуацій;

5) регулювання розподілу платежів за спеціальне водокористування;

6) визначення повноважень місцевих Рад народних депутатів і органів державної виконавчої влади щодо використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів;

7) вирішення інших питань у галузі законодавчого регулювання водних відносин.

Стаття 8. Компетенція Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських Рад народних депутатів у галузі регулювання водних відносин

До відання Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських Рад народних депутатів у галузі регулювання водних відносин на їх території належить:

1) забезпечення реалізації державної політики у галузі використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів;

2) розпорядження водними об'єктами місцевого значення;

3) погодження державних, міждержавних та регіональних програм використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів, участь у їх реалізації;

4) розробка, затвердження та реалізація місцевих програм використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів;

5) видача дозволів на спеціальне водокористування з водних об'єктів місцевого значення;

6) визначення у встановленому порядку нормативів і розмірів платежів за спеціальне водокористування з водних об'єктів місцевого значення;

7) погодження розміщення підприємств та інших об'єктів, діяльність яких пов'язана з використанням водних ресурсів і може негативно впливати на їх стан;

8) координація діяльності районних і міських (міст обласного підпорядкування) Рад народних депутатів у питаннях використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів;

9) затвердження проектів зон санітарної охорони господарсько-питних водозаборів;

10) прийняття у встановленому порядку рішень про віднесення водних об'єктів місцевого значення до об'єктів природно-заповідного фонду чи до відповідних категорій особливої охорони;

11) встановлення правил користування маломірними суднами на водних об'єктах;

12) встановлення в разі потреби більш суворих, ніж у цілому на території України, нормативів якості води у водних об'єктах місцевого значення;

13) обмеження, тимчасова заборона (зупинення) чи припинення діяльності підприємств, установ і організацій в разі порушення вимог водного законодавства в межах своєї компетенції;

14) організація роботи, пов'язаної з ліквідацією наслідків аварій та стихійного лиха, погіршенням якості вод або їх шкідливою дією, залучення до цієї роботи підприємств, установ і організацій в порядку, передбаченому законодавством;

15) прийняття за погодженням з державними органами охорони здоров'я та охорони навколишнього природного середовища під час аварійних ситуацій рішень про скидання стічних вод з накопичувачів у водні об'єкти, якщо це не призведе до перевищення нормативів екологічної безпеки водокористування;

16) організація інформування населення про стан водних об'єктів, його зміну та про проведення водоохоронних заходів;

17) здійснення контролю за використанням і охороною вод та відтворенням водних ресурсів;

18) вирішення інших питань у галузі регулювання водних відносин у межах своєї компетенції.

Стаття 9. Компетенція районних Рад народних депутатів у галузі регулювання водних відносин

До відання районних Рад народних депутатів у галузі регулювання водних відносин на їх території належить:

1) координація роботи сільських, селищних, міських (міст районного підпорядкування) Рад народних депутатів під час проведення ними міжтериторіальних водогосподарських і водоохоронних заходів та подання їм відповідної методичної допомоги;

2) погодження розміщення підприємств, будівель, споруд та інших об'єктів, діяльність яких пов'язана з використанням водних об'єктів місцевого значення і може завдати їм шкоди;

3) організація роботи, пов'язаної з ліквідацією наслідків аварій та стихійного лиха, погіршенням якості вод або їх шкідливою дією, залучення у встановленому порядку до цієї роботи підприємств, установ і організацій;

4) організація роботи по винесенню в натуру та влаштуванню прибережних захисних смуг вздовж річок, морів та навколо водойм;

5) внесення у встановленому порядку пропозицій щодо оголошення водних об'єктів об'єктами природно-заповідного фонду до Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласних Рад народних депутатів;

6) обмеження, тимчасова заборона (зупинення) чи припинення діяльності підприємств та інших об'єктів, в разі порушення ними вимог водного законодавства, в межах своєї компетенції;

7) встановлення правил загального водокористування в порядку, визначеному статтею 47 цього Кодексу;

8) здійснення контролю за використанням і охороною вод та відтворенням водних ресурсів;

9) організація інформування населення про стан водних об'єктів, про надзвичайні екологічні ситуації, які можуть негативно вплинути на здоров'я людей, та про заходи, що вживаються для поліпшення стану вод;

10) вирішення інших питань у галузі регулювання водних відносин у межах своєї компетенції.

Стаття 10. Компетенція сільських, селищних, міських та районних у містах Рад народних депутатів у галузі регулювання водних відносин

До відання сільських, селищних, міських та районних у містах Рад народних депутатів у галузі регулювання водних відносин на їх території належить:

1) здійснення заходів щодо раціонального використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів;

2) контроль за використанням і охороною вод та відтворенням водних ресурсів;

3) встановлення правил загального користування водними об'єктами в порядку, визначеному статтею 47 цього Кодексу;

4) обмеження, тимчасова заборона (зупинення) чи припинення діяльності підприємств та інших об'єктів, в разі порушення ними вимог водного законодавства, в межах своєї компетенції;

5) організація роботи, пов'язаної з ліквідацією наслідків аварій та стихійного лиха, погіршенням якості вод або їх шкідливою дією, залучення у встановленому порядку до цієї роботи підприємств, установ і організацій;

6) організація інформування населення про стан водних об'єктів, а також про надзвичайні екологічні ситуації, які можуть негативно вплинути на здоров'я людей, та про заходи, що вживаються для поліпшення стану вод;

7) вирішення інших питань у галузі регулювання водних відносин у межах своєї компетенції.

Стаття 11. Участь громадян та їх об'єднань, інших громадських формувань у здійсненні заходів щодо використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів

Громадяни та їх об'єднання, інші громадські формування у встановленому порядку мають право:

1) брати участь у розгляді місцевими Радами народних депутатів та іншими державними органами питань, пов'язаних з використанням і охороною вод та відтворенням водних ресурсів;

2) за погодженням з місцевими Радами народних депутатів та іншими державними органами виконувати роботи по використанню і охороні вод та відтворенню водних ресурсів за власні кошти та за добровільною участю членів об'єднань громадян;

3) брати участь у проведенні спеціально уповноваженими державними органами управління у галузі використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів перевірок виконання водокористувачами водоохоронних правил і заходів та вносити пропозиції з цих питань;

4) проводити громадську екологічну експертизу, обнародувати її результати і передавати їх органам, уповноваженим приймати рішення щодо розміщення, проектування та будівництва нових і реконструкції діючих підприємств, споруд та інших об'єктів, пов'язаних з використанням вод у порядку, що визначається законодавством;

5) здійснювати громадський контроль за використанням і охороною вод та відтворенням водних ресурсів;

6) одержувати у встановленому порядку інформацію про стан водних об'єктів, джерела забруднення та використання вод, про плани і заходи щодо використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів;

7) подавати до суду позови про відшкодування збитків, заподіяних державі і громадянам внаслідок забруднення, засмічення та вичерпання вод;

8) здійснювати інші функції щодо використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів відповідно до законодавства.

Розділ II. ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ І КОНТРОЛЬ У ГАЛУЗІ ВИКОРИСТАННЯ І ОХОРОНИ ВОД ТА ВІДТВОРЕННЯ ВОДНИХ РЕСУРСІВ

Глава 2. ДЕРЖАВНІ, МІЖДЕРЖАВНІ ТА РЕГІОНАЛЬНІ ПРОГРАМИ У ГАЛУЗІ ВИКОРИСТАННЯ І ОХОРОНИ ВОД ТА ВІДТВОРЕННЯ ВОДНИХ РЕСУРСІВ

Стаття 12. Державні, міждержавні та регіональні програми використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів

Державні, міждержавні та регіональні програми використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів розробляються з метою здійснення цілеспрямованої і ефективної діяльності щодо задоволення потреб населення і галузей економіки у воді, збереження, раціонального використання і охорони вод, запобігання їх шкідливій дії.

Державні, міждержавні та регіональні програми використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів розробляються на основі даних державного обліку вод, водного кадастру, схем використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів тощо.

Розробка та реалізація цих програм здійснюється за рахунок Державного бюджету України, бюджету Автономної Республіки Крим та місцевих бюджетів, коштів підприємств, установ та організацій, позабюджетних фондів, добровільних внесків організацій і громадян, інших коштів.

Глава 3. ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ У ГАЛУЗІ ВИКОРИСТАННЯ І ОХОРОНИ ВОД ТА ВІДТВОРЕННЯ ВОДНИХ РЕСУРСІВ

Стаття 13. Органи, що здійснюють державне управління в галузі використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів

Державне управління в галузі використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів здійснюється за басейновим принципом на основі державних, міждержавних та регіональних програм використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів.

Державне управління в галузі використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів здійснюють Кабінет Міністрів України, Уряд Автономної Республіки Крим, місцеві Ради народних депутатів та їх виконавчі комітети, спеціально уповноважені органи державної виконавчої влади та інші державні органи відповідно до законодавства України.

Спеціально уповноваженими органами державної виконавчої влади у галузі використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів є Міністерство охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України, Державний комітет України по водному господарству, Державний комітет України по геології і використанню надр, їх органи на місцях та інші державні органи відповідно до законодавства.

Глава 4. КОМПЕТЕНЦІЯ ДЕРЖАВНИХ ОРГАНІВ У ГАЛУЗІ УПРАВЛІННЯ І КОНТРОЛЮ ЗА ВИКОРИСТАННЯМ І ОХОРОНОЮ ВОД ТА ВІДТВОРЕННЯМ ВОДНИХ РЕСУРСІВ

Стаття 14. Компетенція Кабінету Міністрів України у галузі управління і контролю за використанням і охороною вод та відтворенням водних ресурсів

До відання Кабінету Міністрів України у галузі управління і контролю за використанням і охороною вод та відтворенням водних ресурсів належить:

1) реалізація державної політики у галузі використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів;

2) розпорядження водними об'єктами загальнодержавного значення;

3) здійснення державного контролю за використанням і охороною вод та відтворенням водних ресурсів;

4) визначення пріоритетів водокористування;

5) забезпечення розробки державних, міждержавних та регіональних програм використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів, затвердження регіональних програм;

6) визначення порядку діяльності органів державної виконавчої влади у галузі використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів, координація їх діяльності;

7) встановлення порядку видачі дозволів на спеціальне водокористування, будівельні, днопоглиблювальні і вибухові роботи, видобування піску і гравію, прокладання кабелів, трубопроводів та інших комунікацій на землях водного фонду, а також розробки та затвердження нормативів на скидання забруднюючих речовин у водні об'єкти;

8) встановлення нормативів плати за спеціальне водокористування і порядку її справляння;

9) встановлення нормативів плати за користування водами для потреб гідроенергетики та водного транспорту і порядку її справляння;

10) прийняття у разі виникнення аварійних ситуацій рішень про скиди стічних вод з накопичувачів у водні об'єкти, якщо вони призводять до перевищення гранично допустимих концентрацій забруднюючих речовин у цих об'єктах;

11) організація і координація робіт, пов'язаних з попередженням і ліквідацією наслідків аварій, стихійного лиха, шкідливої дії вод або погіршенням якості водних ресурсів;

12) прийняття рішень про обмеження, тимчасову заборону (зупинення) чи припинення діяльності підприємств, установ, організацій і об'єктів в разі порушення ними вимог водного законодавства;

13) затвердження проектів зон санітарної охорони господарсько-питних водозаборів, які забезпечують водопостачання території більш як однієї області;

14) керівництво зовнішніми зв'язками України в галузі використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів;

15) вирішення інших питань у галузі використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів.

Стаття 15. Компетенція Міністерства охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України в галузі управління і контролю за використанням і охороною вод та відтворенням водних ресурсів

До відання Міністерства охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України в галузі управління і контролю за використанням і охороною вод та відтворенням водних ресурсів належить:

1) здійснення комплексного управління в галузі охорони водних ресурсів, проведення єдиної науково-технічної політики з питань використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів, координація діяльності міністерств, відомств, підприємств, установ та організацій в цій галузі;

2) здійснення державного контролю за використанням і охороною вод та відтворенням водних ресурсів;

3) розробка та участь у реалізації державних, міждержавних та регіональних програм використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів;

4) організація та здійснення державного моніторингу вод;

5) розробка і затвердження нормативів і правил, участь у розробці стандартів щодо регулювання використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів в межах своєї компетенції;

6) здійснення державної екологічної експертизи;

7) видача дозволів на спеціальне водокористування в разі використання вод з водних об'єктів загальнодержавного значення;

8) прийняття у встановленому порядку рішень про обмеження, тимчасову заборону (зупинення) чи припинення діяльності підприємств, установ, організацій і об'єктів, в разі порушення ними вимог водного законодавства;

9) розробка і запровадження у встановленому порядку організаційно-економічних заходів щодо забезпечення охорони і використання вод та відтворення водних ресурсів;

10) здійснення міжнародного співробітництва з питань використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів;

11) вирішення інших питань у галузі використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів.

Стаття 16. Компетенція Державного комітету України по водному господарству в галузі управління і контролю за використанням і охороною вод та відтворенням водних ресурсів

До відання Державного комітету України по водному господарству в галузі управління і контролю за використанням і охороною вод та відтворенням водних ресурсів належить:

1) державне управління в галузі водного господарства, здійснення єдиної технічної політики, впровадження у водне господарство досягнень науки, техніки, нових технологій і передового досвіду;

2) розробка і встановлення режимів роботи водосховищ комплексного призначення, водогосподарських систем і каналів, затвердження правил їх експлуатації;

3) розробка та участь у реалізації державних, міждержавних і регіональних програм використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів;

4) забезпечення потреб населення і галузей економіки у водних ресурсах та здійснення їх міжбасейнового перерозподілу;

5) здійснення радіологічного і гідрохімічного моніторингу водних об'єктів комплексного призначення, водогосподарських систем міжгалузевого та сільськогосподарського водопостачання;

6) проектування, будівництво і експлуатація водогосподарських систем та об'єктів комплексного призначення;

7) здійснення заходів щодо екологічного оздоровлення поверхневих вод та догляду за ними;

8) ведення державного обліку водокористування та державного водного кадастру;

9) погодження дозволів на спеціальне водокористування;

10) здійснення міжнародного співробітництва у галузі використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів прикордонних вод;

11) виконання заходів, пов'язаних з попередженням шкідливої дії вод і ліквідацією її наслідків, включаючи протипаводковий захист населених пунктів та земель;

12) здійснення контролю за дотриманням режимів роботи водосховищ та водогосподарських систем;

13) вирішення інших питань у галузі управління і контролю за використанням і охороною вод та відтворенням водних ресурсів.

Стаття 17. Компетенція Державного комітету України по геології і використанню надр у галузі управління і контролю за використанням і охороною вод та відтворенням водних ресурсів

До відання Державного комітету України по геології і використанню надр у галузі управління і контролю за використанням і охороною вод та відтворенням водних ресурсів належить:

1) видача спеціальних дозволів (ліцензій) на користування надрами для розробки родовищ підземних вод за погодженням з державними органами охорони навколишнього природного середовища, охорони здоров'я та нагляду за охороною праці;

2) ведення державного обліку підземних вод та водного кадастру;

3) ведення державного моніторингу підземних вод;

4) погодження умов спеціального водокористування в разі використання підземних вод;

5) погодження дозволів на право виконання проектних та будівельних робіт, пов'язаних з видобуванням підземних вод;

6) виявлення не діючих свердловин і вжиття заходів щодо їх ліквідації або ремонту і подальшого використання;

7) здійснення державного геологічного контролю за веденням пошуково-розвідувальних та інших робіт щодо геологічного вивчення підземних вод;

8) вирішення інших питань у галузі управління і контролю за використанням і охороною вод та відтворенням водних ресурсів.

Глава 5. КОНТРОЛЬ ЗА ВИКОРИСТАННЯМ І ОХОРОНОЮ ВОД ТА ВІДТВОРЕННЯМ ВОДНИХ РЕСУРСІВ

Стаття 18. Завдання контролю за використанням і охороною вод та відтворенням водних ресурсів

Контроль за використанням і охороною вод та відтворенням водних ресурсів полягає в забезпеченні додержання усіма юридичними та фізичними особами вимог водного законодавства.

Стаття 19. Державний контроль за використанням і охороною вод та відтворенням водних ресурсів

Державний контроль за використанням і охороною вод та відтворенням водних ресурсів здійснюється Кабінетом Міністрів України, державними органами охорони навколишнього природного середовища, іншими спеціально уповноваженими державними органами відповідно до законодавства України.

Порядок здійснення державного контролю за використанням і охороною вод та відтворенням водних ресурсів визначається цим Кодексом та іншими актами законодавства.

Стаття 20. Громадський контроль за використанням і охороною вод та відтворенням водних ресурсів

Громадський контроль за використанням і охороною вод та відтворенням водних ресурсів здійснюється громадськими інспекторами охорони навколишнього природного середовища, повноваження яких визначаються положенням, що затверджується Міністерством охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України.

Стаття 21. Державний моніторинг вод

З метою забезпечення збирання, обробки, збереження та аналізу інформації про стан вод, прогнозування його змін та розробки науково обгрунтованих рекомендацій для прийняття управлінських рішень у галузі використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів здійснюється державний моніторинг вод.

Державний моніторинг вод є складовою частиною державної системи моніторингу навколишнього природного середовища України і здійснюється в порядку, що визначається Кабінетом Міністрів України.

Стаття 22. Екологічна експертиза

Для забезпечення екологічної безпеки під час розміщення, проектування і будівництва нових і реконструкції діючих підприємств, споруд та інших об'єктів, пов'язаних з використанням вод, здійснюється державна, громадська та інша екологічна експертиза у порядку, що визначається законодавством.

Стаття 23. Правовий захист та стимулювання працівників, які здійснюють охорону і контроль у галузі використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів

Працівникам спеціально уповноважених державних органів та громадським інспекторам, які здійснюють охорону і контроль у галузі використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів, гарантується правовий захист їх честі, гідності, здоров'я та життя відповідно до законодавства України. Стимулювання працівників спеціально уповноважених державних органів та громадських інспекторів у галузі використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів здійснюється в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Глава 6. ДЕРЖАВНИЙ ОБЛІК ВОД. ДЕРЖАВНИЙ ВОДНИЙ КАДАСТР

Стаття 24. Завдання державного обліку вод

Завданням державного обліку вод є встановлення відомостей про кількість і якість вод, а також даних про водокористування, на основі яких здійснюється розподіл води між водокористувачами та розробляються заходи щодо раціонального використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів.

Стаття 25. Державний облік водокористування

Державний облік водокористування здійснюється з метою систематизації даних про забір та використання вод, скидання зворотних вод та забруднюючих речовин, наявність систем оборотного водопостачання та їх потужність, а також діючих систем очищення стічних вод та їх ефективність тощо. Державний облік та аналіз стану водокористування здійснюється шляхом подання водокористувачами звітів про водокористування до державних органів водного господарства за встановленою формою.

Форма звітів про водокористування, порядок їх заповнення та періодичність подання затверджуються Міністерством статистики України за поданням Державного комітету України по водному господарству та за погодженням з Міністерством охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України.

Стаття 26. Державний облік поверхневих вод

Державний облік поверхневих вод здійснюється Державним комітетом України по гідрометеорології шляхом проведення постійних гідрометричних, гідрохімічних спостережень за кількісними і якісними характеристиками поверхневих вод згідно з програмою, що затверджується цим Комітетом за погодженням з Міністерством охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України і Державним комітетом України по водному господарству.

Стаття 27. Державний облік підземних вод

Державний облік підземних вод здійснюється Державним комітетом України по геології і використанню надр шляхом спостережень за кількісними і якісними характеристиками підземних вод за програмою, що затверджується цим Комітетом за погодженням з Міністерством охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України.

Стаття 28. Державний водний кадастр

Державний водний кадастр складається з метою систематизації даних державного обліку вод та визначення наявних для використання водних ресурсів.

Державний водний кадастр ведеться Державним комітетом України по водному господарству, Державним комітетом України по геології і використанню надр та Державним комітетом України по гідрометеорології в порядку, що визначається Кабінетом Міністрів України.

Глава 7. ЕКОНОМІЧНЕ РЕГУЛЮВАННЯ РАЦІОНАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ І ОХОРОНИ ВОД ТА ВІДТВОРЕННЯ ВОДНИХ РЕСУРСІВ

Стаття 29. Організаційно-економічні заходи щодо забезпечення раціонального використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів

Організаційно-економічні заходи щодо забезпечення раціонального використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів передбачають:

1) видачу дозволів на спеціальне водокористування;

2) встановлення нормативів плати і розмірів платежів за забір води та скид забруднюючих речовин;

3) встановлення нормативів плати і розмірів платежів за користування водами для потреб гідроенергетики та водного транспорту;

4) надання водокористувачам податкових, кредитних та інших пільг у разі впровадження ними маловідхідних, безвідхідних, енерго- і ресурсозберігаючих технологій, здійснення відповідно до законодавства інших заходів, що зменшують негативний вплив на води;

5) відшкодування у встановленому порядку збитків, заподіяних водним об'єктам у разі порушення вимог законодавства.

Стаття 30. Плата за спеціальне водокористування

Плата за спеціальне водокористування справляється з метою забезпечення раціонального використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів і включає плату за забір води з водних об'єктів та за скидання в них забруднюючих речовин.

Розмір плати за забір води з водних об'єктів визначається на основі нормативів плати, фактичних обсягів забору води та встановлених лімітів на забір води.

Розмір плати за скидання забруднюючих речовин у водні об'єкти визначається на основі нормативів плати, фактичного обсягу скидів забруднюючих речовин та встановлених лімітів скиду.

Нормативи плати за спеціальне водокористування і порядок стягнення таких платежів встановлюються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 31. Плата за користування водами для потреб гідроенергетики і водного транспорту

Підприємства, установи і організації гідроенергетики та водного транспорту здійснюють плату за діяльність, пов'язану з необхідністю басейнового регулювання водних ресурсів та здійсненням заходів щодо попередження і ліквідації наслідків шкідливої дії вод (берегоукріплення, захист від підтоплення територій).

Зазначені платежі не звільняють підприємства, установи і організації від плати за спеціальне водокористування.

Нормативи плати за користування водами для потреб гідроенергетики і водного транспорту та порядок стягнення таких платежів встановлюються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 32. Розподіл платежів за спеціальне водокористування та користування водами для потреб гідроенергетики і водного транспорту

Платежі за забір води з водних об'єктів загальнодержавного значення зараховуються до Державного бюджету України в розмірі 80 відсотків, до бюджету Автономної Республіки Крим та бюджетів областей — в розмірі 20 відсотків.

Платежі за користування водами для потреб гідроенергетики і водного транспорту зараховуються до Державного бюджету України в розмірі 100 відсотків.

Платежі за забір води з водних об'єктів місцевого значення в повному обсязі зараховуються до місцевих бюджетів відповідних Рад народних депутатів.

Розподіл та порядок використання платежів за скидання забруднюючих речовин у водні об'єкти та за понадлімітний забір води з них, а також коштів, відшкодованих за завдані водним об'єктам збитки, визначаються Законом України «Про охорону навколишнього природного середовища».

Всі зазначені платежі спрямовуються на здійснення заходів щодо охорони вод, відтворення водних ресурсів і підтримання водних об'єктів у належному стані, а також на виконання робіт, пов'язаних з попередженням шкідливої дії вод і ліквідацією її наслідків.

Глава 8. СТАНДАРТИЗАЦІЯ І НОРМУВАННЯ В ГАЛУЗІ ВИКОРИСТАННЯ І ОХОРОНИ ВОД ТА ВІДТВОРЕННЯ ВОДНИХ РЕСУРСІВ

Стаття 33. Завдання стандартизації і нормування в галузі використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів

Стандартизація і нормування в галузі використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів здійснюються з метою забезпечення екологічної і санітарно-гігієнічної безпеки вод шляхом встановлення комплексу взаємопов'язаних нормативних документів, які визначають взаємопогоджені вимоги до об'єктів, що підлягають стандартизації і нормуванню.

Стаття 34. Стандартизація в галузі використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів

До комплексу нормативних документів із стандартизації в галузі використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів входять документи, які містять: основні положення; терміни та поняття, класифікації; методи, методики та засоби визначення складу та властивостей вод; вимоги до збирання, обліку, обробки, збереження, аналізу інформації та прогнозування кількісних і якісних показників стану вод;

вимоги щодо раціонального використання та охорони вод у галузевих стандартах та технічних умовах на процеси, продукцію і послуги;

метрологічні норми, правила, вимоги до організації робіт;

інші нормативи із стандартизації в цій галузі.

Нормативні документи із стандартизації в галузі використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів розробляються та затверджуються в порядку, що встановлюється законодавством.

Стаття 35. Нормативи в галузі використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів

У галузі використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів встановлюються такі нормативи:

1) нормативи екологічної безпеки водокористування;

2) екологічний норматив якості води водних об'єктів;

3) нормативи гранично допустимого скидання забруднюючих речовин;

4) галузеві технологічні нормативи утворення речовин, що скидаються у водні об'єкти;

5) технологічні нормативи використання води.

Законодавством України можуть бути встановлені й інші нормативи в галузі використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів.

Стаття 36. Нормативи екологічної безпеки водокористування

Для оцінки можливостей використання води з водних об'єктів для потреб населення та галузей економіки встановлюються нормативи, які забезпечують безпечні умови водокористування, а саме:

гранично допустимі концентрації речовин у водних об'єктах, вода яких використовується для задоволення питних, господарсько-побутових та інших потреб населення;

гранично допустимі концентрації речовин у водних об'єктах, вода яких використовується для потреб рибного господарства;

допустимі концентрації радіоактивних речовин у водних об'єктах, вода яких використовується для задоволення питних, господарсько-побутових та інших потреб населення.

У разі необхідності для вод водних об'єктів, які використовуються для лікувальних, курортних, оздоровчих, рекреаційних та інших цілей можуть встановлюватись більш суворі нормативи екологічної безпеки водокористування.

Нормативи екологічної безпеки водокористування розробляються і затверджуються:

Міністерством охорони здоров'я України та Національною комісією з радіаційного захисту населення України — для водних об'єктів, вода яких використовується для задоволення питних, господарсько-побутових та інших потреб населення;

Міністерством рибного господарства України — для водних об'єктів, вода яких використовується для потреб рибного господарства.

Нормативи екологічної безпеки водокористування вводяться в дію за погодженням з Міністерством охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України.

Стаття 37. Екологічний норматив якості води водних об'єктів

Для оцінки екологічного благополуччя водних об'єктів та визначення комплексу водоохоронних заходів встановлюється екологічний норматив якості води, який містить науково обгрунтовані значення концентрацій забруднюючих речовин та показники якості води (загальнофізичні, біологічні, хімічні, радіаційні). При цьому ступінь забрудненості водних об'єктів визначається відповідними категоріями якості води.

Екологічний норматив та категорії якості води водних об'єктів розробляються і затверджуються Міністерством охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України і Міністерством охорони здоров'я України.

Стаття 38. Нормативи гранично допустимого скидання забруднюючих речовин

Нормативи гранично допустимого скидання забруднюючих речовин встановлюються з метою поетапного досягнення екологічного нормативу якості води водних об'єктів.

Порядок розробки та затвердження нормативів гранично допустимого скидання та перелік забруднюючих речовин, що нормуються, встановлюються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 39. Галузеві технологічні нормативи утворення речовин, що скидаються у водні об'єкти

Для оцінки екологічної безпеки виробництва встановлюються галузеві технологічні нормативи утворення речовин, що скидаються у водні об'єкти, тобто нормативи гранично допустимих концентрацій речовин у стічних водах, що утворюються в процесі виробництва одного виду продукції при використанні однієї і тієї ж сировини. Галузеві технологічні нормативи утворення речовин, що скидаються у водні об'єкти, розробляються та затверджуються відповідними міністерствами і відомствами за погодженням з Міністерством охорони навколиш-

нього природного середовища та ядерної безпеки України.

Стаття 40. Технологічні нормативи використання води

Для оцінки та забезпечення раціонального використання води у галузях економіки встановлюються технологічні нормативи використання води, а саме:

поточні технологічні нормативи використання води — для існуючого рівня технологій;

перспективні технологічні нормативи використання води — з урахуванням досягнень на рівні передових світових технологій.

Технологічні нормативи використання води розробляються та затверджуються відповідними міністерствами і відомствами за погодженням з Міністерством охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України.

Стаття 41. Регулювання скидання у водні об'єкти речовин, для яких не встановлено нормативи в галузі використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів

Скидання у водні об'єкти речовин, для яких не встановлено нормативи екологічної безпеки водокористування та нормативи гранично допустимого скидання, забороняється.

Скидання таких речовин у виняткових випадках може бути дозволено Міністерством охорони здоров'я України, Міністерством охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України та Міністерством рибного господарства України за умови, що протягом встановленого ними періоду ці нормативи будуть розроблені і затверджені.

Замовниками на розробку нормативів екологічної безпеки водокористування та нормативів гранично допустимого скидання цих речовин є водокористувачі, які здійснюють їх скидання.

Розділ III. Водокористування

Глава 9. ВОДОКОРИСТУВАЧІ. ПРАВА І ОБОВ'ЯЗКИ

Стаття 42. Водокористувачі

Водокористувачами в Україні можуть бути підприємства, установи, організації і громадяни України, а також іноземні юридичні і фізичні особи та особи без громадянства, які здійснюють забір води з водних об'єктів, скидають в них зворотні води, або користуються водними об'єктами.

Водокористувачі можуть бути первинними і вторинними.

Первинні водокористувачі — це ті, що мають власні водозабірні споруди і відповідне обладнання для забору води.

Вторинні водокористувачі (абоненти) — це ті, що не мають власних водозабірних споруд і отримують воду з водозабірних споруд первинних водокористувачів та скидають стічні води в їх системи на умовах, що встановлюються між ними, та за погодженням з органом, який видав дозвіл первинному водокористувачу.

Вторинні водокористувачі можуть здійснювати скидання стічних вод у водні об'єкти також на підставі дозволів на спеціальне водокористування.

Стаття 43. Основні права водокористувачів

Водокористувачі мають право:

1) здійснювати загальне, спеціальне водокористування та користування водами для потреб гідроенергетики, водного і повітряного транспорту;

2) користуватися водними об'єктами місцевого значення на умовах оренди;

3) користуватися поверхневими, підземними, внутрішніми морськими водами і територіальним морем для задоволення питних, господарсько-побутових, сільськогосподарських, промислових та інших потреб;

4) вимагати від власника водного об'єкта або водопровідної системи підтримання належної якості води за умовами водокористування;

5) споруджувати гідротехнічні та інші водогосподарські об'єкти, здійснювати їх реконструкцію і ремонт;

6) передавати у користування воду іншим водокористувачам за плату та на визначених умовах;

7) здійснювати й інші функції щодо водокористування та користування водними об'єктами в порядку, встановленому законодавством.

Права водокористувачів охороняються законом.

Порушені права водокористувачів підлягають поновленню в порядку, встановленому законодавством.

Стаття 44. Обов'язки водокористувачів

Водокористувачі зобов'язані:

1) економно використовувати водні ресурси, дбати про їх відновлення і поліпшення якості вод;

2) користуватися водними об'єктами відповідно до цілей і умов їх надання;

3) дотримувати встановлених нормативів гранично допустимого скидання забруднюючих речовин та встановлених лімітів забору води, а також санітарних та інших вимог щодо впорядкування своєї території;

4) використовувати ефективні сучасні технічні засоби і технології для утримання своєї території у належному стані, а також здійснювати заходи щодо запобігання забрудненню водних об'єктів стічними (дощовими, сніговими) водами, що відводяться з неї;

5) не допускати порушення прав, наданих іншим водокористувачам, а також заподіяння шкоди господарським об'єктам та об'єктам навколишнього природного середовища;

6) утримувати в належному стані зони санітарної охорони джерел питного та господарсько-побутового водопостачання, прибережні захисні смуги, смуги відведення, берегові смуги водних шляхів, очисні та інші водогосподарські споруди та технічні пристрої;

7) здійснювати облік забору та використання вод, вести контроль за якістю і кількістю скинутих у водні об'єкти зворотних вод і забруднюючих речовин, а також подавати відповідним органам звіти в порядку, визначеному цим Кодексом та іншими законодавчими актами;

8) здійснювати погоджені у встановленому порядку технологічні, лісомеліоративні, агротехнічні, гідротехнічні, санітарні та інші заходи щодо охорони вод від вичерпання, поліпшення їх стану, а також припинення скидання забруднених стічних вод;

9) здійснювати спеціальне водокористування лише за наявності дозволу;

10) безперешкодно допускати на свої об'єкти державних інспекторів спеціально уповноважених державних органів у галузі використання, охорони та відтворення водних ресурсів, а також громадських інспекторів з охорони навколишнього природного середовища, які здійснюють перевірку додержання вимог водного законодавства, і надавати їм безкоштовно необхідну інформацію;

11) своєчасно сплачувати платежі за спеціальне водокористування та інші платежі відповідно до законодавства;

12) своєчасно інформувати місцеві Ради народних депутатів, державні органи охорони навколишнього природного середовища та санітарного нагляду про виникнення аварійних забруднень;

13) здійснювати невідкладні роботи, пов'язані з ліквідацією наслідків аварій, які можуть спричинити погіршення якості води, та надавати необхідні технічні засоби для ліквідації аварій на об'єктах інших водокористувачів у порядку, встановленому законодавством;

14) виконувати інші обов'язки щодо використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів згідно з законодавством.

Стаття 45. Обмеження прав водокористувачів

У разі маловоддя, загрози виникнення епідемій та епізоотій, а також в інших передбачених законодавством випадках права водокористувачів можуть бути обмежені або змінені умови водокористування з метою забезпечення охорони здоров'я людей та в інших державних інтересах. При цьому пріоритетність надається використанню вод для питних і побутових потреб населення.

Права водокористувачів обмежуються також під час аварій або за умов, що можуть призвести чи призвели до забруднення вод, та при здійсненні невідкладних заходів щодо запобігання стихійному лиху, спричиненому шкідливою дією вод, і ліквідації його наслідків.

Права водокористувачів, які здійснюють спеціальне водокористування, або тих, що користуються водними об'єктами, можуть бути обмежені органом, який видав дозвіл на спеціальне водокористування або надав водний об'єкт у користування.

Права вторинних водокористувачів можуть бути обмежені первинними водокористувачами за погодженням з органом, який видав дозвіл на спеціальне водокористування або надав водний об'єкт у користування.

Право загального водокористування може бути обмежено у порядку, визначеному статтею 47 цього Кодексу.

Глава 10. ВИДИ І ПОРЯДОК ВОДОКОРИСТУВАННЯ

Стаття 46. Види водокористування

Використання вод здійснюється в порядку загального і спеціального водокористування, для потреб гідроенергетики, водного і повітряного транспорту.

Стаття 47. Право загального водокористування

Загальне водокористування здійснюється громадянами для задоволення їх потреб (купання, плавання на човнах, любительське і спортивне рибальство, водопій тварин, забір води з водних об'єктів без застосування споруд або технічних пристроїв та з криниць) безкоштовно, без закріплення водних об'єктів за окремими особами та без надання відповідних дозволів.

З метою охорони життя і здоров'я громадян, охорони навколишнього природного середовища та з інших передбачених законодавством підстав районні і міські Ради народних депутатів за поданням державних органів охорони навколишнього природного середовища, водного господарства, санітарного нагляду та інших спеціально уповноважених державних органів встановлюють місця, де забороняється купання, плавання на човнах, забір води для питних або побутових потреб, водопій тварин, а також за певних підстав визначають інші умови, що обмежують загальне водокористування на водних об'єктах, розташованих на їх території.

Місцеві Ради народних депутатів зобов'язані повідомляти населення про встановлені ними правила, що обмежують загальне водокористування.

На водних об'єктах, наданих в оренду, загальне водокористування допускається на умовах, встановлених первинним водокористувачем, за погодженням з органом, який надав водний об'єкт в оренду.

Первинний водокористувач зобов'язаний доводити до відома населення умови водокористування, а також про заборону загального водокористування на водному об'єкті, наданому в оренду.

Якщо первинним водокористувачем або відповідною Радою народних депутатів не встановлено таких умов, загальне водокористування визнається дозволеним без обмежень.

Стаття 48. Спеціальне водокористування

Спеціальне водокористування — це забір води з водних об'єктів із застосуванням споруд або технічних пристроїв та скидання в них зворотних вод. Спеціальне водокористування здійснюється юридичними і фізичними особами насамперед для задоволення питних потреб населення, а також для господарсько-побутових, лікувальних, оздоровчих, сільськогосподарських, промислових, транспортних, енергетичних, рибогосподарських та інших державних і громадських потреб.

Водокористування не є спеціальним, якщо воно пов'язане з пропуском води через гідровузли, судноплавством, подачею (перекачкою) води водокористувачам у маловодні регіони, усуненням шкідливої дії вод (підтоплення, засолення, заболочення тощо), використанням підземних вод для вилучення корисних компонентів, вилученням води з надр разом з видобуванням корисних копалин, виконанням будівельних, днопоглиблювальних і вибухових робіт, видобуванням корисних копалин і водних рослин, прокладанням трубопроводів і кабелів, а також буровими, геологорозвідувальними та іншими роботами на водних об'єктах, які виконуються без забору води та скидання стічних вод.

Стаття 49. Право на здійснення спеціального водокористування

Спеціальне водокористування здійснюється на підставі дозволу.

Дозвіл на спеціальне водокористування видається:

державними органами охорони навколишнього природного середовища — у разі використання води водних об'єктів загальнодержавного значення;

Верховною Радою Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими Радами народних депутатів за погодженням з державними органами охорони навколишнього природного середовища — у разі використання води водних об'єктів місцевого значення.

Видача дозволу на спеціальне водокористування здійснюється за клопотанням водокористувача з обгрунтуванням потреби у воді, погодженим з державними органами водного господарства, — в разі використання поверхневих вод, державними органами геології — в разі використання підземних вод та державними органами охорони здоров'я — в разі використання водних об'єктів, віднесених до категорії лікувальних.

Порядок погодження та видачі дозволів на спеціальне водокористування затверджується Кабінетом Міністрів України.

У дозволі на спеціальне водокористування визначаються ліміти забору води та скидання забруднюючих речовин. У разі маловоддя ліміт забору води може бути зменшено спеціально уповноваженими державними органами без коригування дозволу на спеціальне водокористування.

Спеціальне водокористування є платним.

Стаття 50. Строки спеціального водокористування

Строки спеціального водокористування встановлюються органами, які видали дозвіл на спеціальне водокористування.

Спеціальне водокористування може бути короткостроковим (до трьох років) або довгостроковим (від трьох до двадцяти п'яти років).

У разі необхідності строк спеціального водокористування може бути продовжено на період, що не перевищує відповідно короткострокового або довгострокового водокористування. Продовження строків спеціального водокористування за клопотанням заінтересованих водокористувачів здійснюється державними органами, що видали дозвіл на спеціальне водокористування.

Стаття 51. Користування водними об'єктами (їх частинами) місцевого значення на умовах оренди

У користування на умовах оренди водні об'єкти (їх частини) місцевого значення можуть надаватися водокористувачам лише для риборозведення, виробництва сільськогосподарської і промислової продукції, а також у лікувальних і оздоровчих цілях.

Передача права оренди на користування водними об'єктами (їх частинами) місцевого значення забороняється.

Орендодавцями водних об'єктів (їх частин) місцевого значення є Верховна Рада Автономної Республіки Крим і обласні Ради народних депутатів.

Окремі повноваження щодо надання водних об'єктів (їх частин) місцевого значення в користування Верховна Рада Автономної Республіки Крим та обласні Ради народних депутатів можуть передавати відповідним органам виконавчої влади на місцях чи іншим державним органам.

Право водокористування на умовах оренди оформляється договором, погодженим з державними органами охорони навколишнього природного середовища та водного господарства.

Умови, строки і плата за оренду водних об'єктів (їх частин) місцевого значення визначаються в договорі оренди за згодою сторін.

Водокористувачі, яким водний об'єкт (його частина) надано в оренду, можуть дозволити іншим водокористувачам здійснювати спеціальне водокористування в порядку, встановленому цим Кодексом.

Користування водними об'єктами (їх частинами) на умовах оренди здійснюється відповідно до вимог водного законодавства і регулюється цим Кодексом та іншими актами законодавства України.

Стаття 52. Користування водами для потреб гідроенергетики і водного транспорту

Користування водами для потреб гідроенергетики і водного транспорту здійснюється за плату без оформлення дозволу. Строк користування водами для потреб гідроенергетики і водного транспорту не обумовлюються.

Стаття 53. Користування водними об'єктами для потреб повітряного транспорту

Користування водними об'єктами для потреб повітряного транспорту здійснюється безкоштовно та без надання відповідного дозволу. У разі необхідності воно може бути частково або повністю заборонено Верховною Радою Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими Радами народних депутатів за поданням відповідних державних органів водного господарства або охорони навколишнього природного середовища згідно з законодавством.

Стаття 54. Часткова або повна заборона користування водними об'єктами

Користування водними об'єктами, які мають особливе державне значення, наукову або культурну цінність, а також тими, що входять до складу систем оборотного водопостачання теплових та атомних електростанцій, може бути частково чи повністю заборонено в порядку, встановленому законодавством.

Лісосплав на водних об'єктах забороняється.

Стаття 55. Підстави для припинення права спеціального водокористування

Право юридичних та фізичних осіб на спеціальне водокористування припиняється у разі:

1) якщо відпала потреба у спеціальному водокористуванні;

2) закінчення строку спеціального водокористування;

3) ліквідації підприємств, установ чи організацій;

4) передачі водогосподарських споруд іншим водокористувачам;

5) визнання водного об'єкта таким, що має особливе державне значення, наукову, культурну чи лікувальну цінність;

6) порушення правил спеціального водокористування та охорони вод;

7) виникнення необхідності першочергового задоволення питних і господарсько-побутових потреб населення;

8) систематичного невнесення плати в строки, визначені законодавством.

Законодавством України можуть бути передбачені й інші підстави для припинення права спеціального водокористування.

Стаття 56. Порядок припинення права спеціального водокористування

Припинення права спеціального водокористування здійснюється:

1) за клопотанням водокористувача у випадках, передбачених пунктом 1 статті 55 цього Кодексу;

2) за рішенням органу, що видав дозвіл на спеціальне водокористування у випадках, передбачених пунктами 2—4 статті 55 цього Кодексу;

3) за рішенням Кабінету Міністрів України або відповідних Рад народних депутатів у випадках, передбачених пунктами 5 і 7 статті 55 цього Кодексу;

4) на вимогу органу, який видав дозвіл на спеціальне водокористування, у випадках, передбачених пунктами 6 і 8 статті 55 цього Кодексу.

Припинення права на спеціальне водокористування в усіх випадках здійснюється органом, що видав дозвіл на спеціальне водокористування.

Стаття 57. Відшкодування збитків, завданих водокористувачам припиненням права або зміною умов спеціального водокористування

Водокористувачам відшкодовуються збитки, завдані припиненням права або зміною умов спеціального водокористування, за винятком випадків, коли таке припинення (зміна умов) було здійснено з вини самого водокористувача або за його клопотанням. Порядок відшкодування таких збитків водокористувачам встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Глава 11. СПЕЦІАЛЬНЕ ВОДОКОРИСТУВАННЯ ДЛЯ ЗАДОВОЛЕННЯ ПИТНИХ І ГОСПОДАРСЬКО-ПОБУТОВИХ ПОТРЕБ НАСЕЛЕННЯ

Стаття 58. Вимоги до якості вод, що використовуються для задоволення питних і господарсько-побутових потреб населення

Для задоволення питних і господарсько-побутових потреб населення використовуються води, якісні характеристики яких відповідають встановленим державним стандартам, нормативам екологічної безпеки водокористування і санітарним нормам.

Водоспоживачі мають право вимагати від власника вод (водопостачальника) відомості про якість питної води.

У разі невідповідності якісних характеристик цих вод встановленим стандартам, нормативам екологічної безпеки водокористування і санітарним нормам їх використання припиняється за рішенням державних органів санітарного нагляду.

Стаття 59. Централізоване водопостачання населення

При здійсненні спеціального водокористування для задоволення питних і побутових потреб населення в порядку централізованого водопостачання підприємства, установи та організації, у віданні яких перебувають питні та господарсько-побутові водопроводи, здійснюють забір води безпосередньо з водних об'єктів відповідно до затверджених у встановленому порядку проектів водозабірних споруд, нормативів якості води і дозволів на спеціальне водокористування.

Ці підприємства, установи та організації зобов'язані здійснювати постійне спостереження за якістю води у водних об'єктах, підтримувати в належному стані зону санітарної охорони водозабору та повідомляти державні органи санітарного нагляду, охорони навколишнього природного середовища, водного господарства і місцеві Ради народних депутатів про відхилення від встановлених стандартів і нормативів якості води.

На централізованих водозаборах підземних вод в межах їх родовищ та на прилеглих територіях водокористувачі повинні облаштовувати локальну мережу спостережувальних свердловин.

Стаття 60. Нецентралізоване водопостачання населення

При використанні води для питних і господарсько-побутових потреб населення в порядку нецентралізованого водопостачання юридичні і фізичні особи здійснюють її забір безпосередньо з поверхневих або підземних водних об'єктів у порядку загального і спеціального водокористування.

Періодичний контроль за якістю води, що використовується для нецентралізованого водопостачання населення, здійснюється державними органами санітарного нагляду за рахунок водокористувачів.

Стаття 61. Використання підземних вод питної якості

Підземні води питної якості повинні використовуватися у першу чергу для задоволення потреб питного і господарсько-побутового водопостачання населення, а також харчової промисловості та тваринництва.

Глава 12. СПЕЦІАЛЬНЕ ВОДОКОРИСТУВАННЯ ТА КОРИСТУВАННЯ ВОДНИМИ ОБ'ЄКТАМИ ДЛЯ ЛІКУВАЛЬНИХ, КУРОРТНИХ І ОЗДОРОВЧИХ ЦІЛЕЙ

Стаття 62. Віднесення водних об'єктів до категорії лікувальних

Водні об'єкти, що мають природні лікувальні властивості, належать до категорії лікувальних, якщо їх включено до спеціального переліку.

Перелік водних об'єктів, що відносяться до категорії лікувальних із зазначенням запасів вод та їх лікувальних властивостей, а також інших сприятливих для лікування і профілактики умов, затверджується Кабінетом Міністрів України за поданням Міністерства охорони здоров'я України, Державного комітету України по геології і використанню надр і Державного комітету України по водному господарству.

Стаття 63. Користування водними об'єктами, що віднесені до категорії лікувальних

Водні об'єкти, віднесені у встановленому порядку до категорії лікувальних, використовуються виключно у лікувальних і оздоровчих цілях.

Стаття 64. Порядок користування водами в оздоровчих, рекреаційних та спортивних цілях

Користування водами в оздоровчих, рекреаційних та спортивних цілях здійснюється в порядку загального та спеціального водокористування.

Місця користування водами в оздоровчих, рекреаційних та спортивних цілях встановлюються відповідними Радами народних депутатів у порядку, встановленому законодавством.

Користування водними об'єктами в оздоровчих, рекреаційних та спортивних цілях у порядку загального водокористування може бути заборонено або обмежено відповідно до статті 45 цього Кодексу.

Глава 13. ОСОБЛИВОСТІ СПЕЦІАЛЬНОГО ВОДОКОРИСТУВАННЯ ТА КОРИСТУВАННЯ ВОДНИМИ ОБ'ЄКТАМИ ДЛЯ ПОТРЕБ ГАЛУЗЕЙ ЕКОНОМІКИ

Стаття 65. Особливості спеціального водокористування та користування водними об'єктами для потреб сільського і лісового господарства

Користування водами для потреб сільського і лісового господарства здійснюється у порядку як загального, так і спеціального водокористування.

Під час зрошення земель сільськогосподарського призначення водокористувачі зобов'язані здійснювати заходи щодо попередження підтоплення, заболочення, засолення та забруднення цих земель. Якість води, що використовується для зрошення земель сільськогосподарського призначення, повинна відповідати встановленим нормативам.

Зрошення сільськогосподарських угідь стічними водами може бути дозволено державними органами охорони навколишнього природного середовища за погодженням з державними органами санітарного і ветеринарного нагляду.

Зрошення сільськогосподарських угідь та скидання дренажних вод у водні об'єкти здійснюються на підставі дозволу на спеціальне водокористування, який видається власнику зрошуваних угідь у встановленому цим Кодексом порядку.

Під час осушення земель сільськогосподарського призначення повинні здійснюватися заходи щодо запобігання деградації та вітровій ерозії цих земель, а також погіршенню стану водних об'єктів.

Положення, передбачені цією статтею, поширюються також на зрошувані та осушувані землі лісового фонду.

Стаття 66. Особливості спеціального водокористування та користування водними об'єктами для промислових і гідроенергетичних потреб

Під час користування водними об'єктами для промислових цілей водокористувачі зобов'язані дотримувати встановлених умов спеціального водокористування, екологічних вимог, а також вживати заходів щодо зменшення витрат води (особливо питної) та припинення скидання забруднених зворотних вод шляхом удосконалення виробничих технологій, схем водопостачання та очищення стічних вод.

Ліміти споживання питної води для промислових потреб з комунальних і відомчих господарсько-питних водопроводів встановлюються місцевими Радами народних депутатів за погодженням з державними органами охорони навколишнього природного середовища.

У разі стихійного лиха, аварій, інших екстремальних ситуацій, а також перевитрати водокористувачем встановленого ліміту споживання води місцеві Ради народних депутатів мають право зменшувати або забороняти споживання питної води для промислових потреб з комунальних водопроводів і тимчасово обмежувати споживання її з відомчих господарсько-питних водопроводів в інтересах першочергового задоволення питних і господарсько-побутових потреб населення.

Гідроенергетичні підприємства зобов'язані дотримувати встановлених правил експлуатації водосховищ, режимів накопичення та спрацювання запасів води, режимів коливань рівня у верхньому і нижньому б'єфах та пропускання води через гідровузли, забезпечувати у встановленому порядку безперебійний пропуск суден, а також пропуск риби до місць нересту відповідно до проектів рибопропускних споруд.

Стаття 67. Особливості користування водними об'єктами для потреб водного транспорту

Річки, озера, водосховища, канали, інші водойми, а також внутрішні (морські) води та територіальне море є внутрішніми водними шляхами загального користування за винятком випадків, коли відповідно до законодавства України їх використання з цією метою повністю чи частково заборонено.

Перелік внутрішніх водних шляхів, віднесених до категорії судноплавних, затверджується Кабінетом Міністрів України.

Всі судна та інші плавучі засоби мають бути обладнані ємкостями для збирання ллляльних та інших забруднених вод, які повинні систематично передаватися на спеціальні очисні споруди для очистки та знезараження.

Забороняється заходження в територіальне море суден, які не провели заміну ізольованого баласту і не обладнані цистернами і закритими фановими системами для збирання стічних вод будь-якого походження чи установками для очищення та знезараження цих вод, що відповідають міжнародним стандартам.

Користування водними об'єктами для плавання на маломірних суднах (веслових, моторних човнах) дозволяється з дотриманням правил, що встановлюються Верховною Радою Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими Радами народних депутатів за погодженням з Українською державною інспекцією Регістру і безпеки судноплавства.

Стаття 68. Особливості спеціального водокористування та користування водними об'єктами для потреб рибного і мисливського господарства

На водних об'єктах (їх частинах), які використовуються для промислового добування риби та іншого водного промислу або мають значення для відтворення їх запасів, права водокористувачів можуть бути обмежені в інтересах рибного господарства та водного промислу.

Перелік промислових ділянок рибогосподарських водних об'єктів (їх частин) визначається Кабінетом Міністрів України.

Водокористувачі, яким надано в користування рибогосподарські водні об'єкти (їх частини), зобов'язані проводити заходи, що забезпечують поліпшення екологічного стану водних об'єктів і умов відтворення рибних запасів, **а також утримувати в належному санітарному стані прибережні захисні смуги в місцях вилову риби.**

Проведення гідромеліоративних робіт у місцях, де перебувають водоплавні птахи, хутрові звірі, а також промисловий вилов риби в місцях, де розводяться бобри і хохулі, здійснюється за погодженням з державними органами мисливського і рибного господарства.

Інші питання користування водами для потреб рибного і мисливського господарства регулюються Законом України «Про тваринний світ», іншими актами законодавства.

Стаття 69. Особливості користування водними об'єктами для протипожежних потреб

Забір води для протипожежних потреб здійснюється з будь-яких водних об'єктів без дозволу на спеціальне водокористування в кількості, необхідній для ліквідації пожежі.

Використовувати воду в будь-яких інших цілях з водних об'єктів, спеціально призначених для протипожежних потреб, забороняється.

Нагляд за дотриманням порядку користування водними об'єктами для протипожежних потреб здійснюють місцеві Ради народних депутатів та органи протипожежної безпеки.

Глава 14. УМОВИ СКИДАННЯ ЗВОРОТНИХ ВОД У ВОДНІ ОБ'ЄКТИ

Стаття 70. Умови скидання стічних вод у водні об'єкти

Скидання стічних вод у водні об'єкти допускається лише за умови наявності нормативів гранично допустимих концентрацій та встановлених нормативів гранично допустимого скидання забруднюючих речовин. Водокористувачі зобов'язані здійснювати заходи щодо запобігання скиданню стічних вод чи його припинення, якщо вони:

1) можуть бути використані у системах оборотного, повторного і послідовного водопостачання;

2) містять цінні відходи, що можуть бути вилучені;

3) містять промислову сировину, реагенти, напівпродукти та кінцеві продукти підприємств у кількості, що перевищує встановлені нормативи технологічних відходів;

4) містять речовини, щодо яких не встановлено гранично допустимі концентрації;

5) містять токсичні речовини та збудників інфекційних захворювань;

6) за обсягом скидання забруднюючих речовин перевищують гранично допустимі нормативи;

7) призводять до підвищення температури води водного об'єкта більш ніж на три градуси за Цельсієм порівняно з її природною температурою в літній період;

8) є кубовими залишками, шламами, що утворюються в результаті їх очищення і знезараження.

Скидати стічні води, використовуючи рельєф місцевості (балки, пониззя, кар'єри тощо), забороняється.

Стаття 71. Обмеження, тимчасова заборона (зупинення) чи припинення скидання стічних вод у водні об'єкти

У разі перевищення встановлених нормативів гранично допустимого скидання забруднюючих речовин скидання стічних вод у поверхневі водні об'єкти може бути обмежено, тимчасово заборонено (зупинено) чи припинено в порядку, встановленому законодавством.

Стаття 72. Умови скидання шахтних, кар'єрних та рудникових вод у водні об'єкти

Підприємства, установи і організації, які відкачують з надр шахтні, кар'єрні та рудникові води для запобігання затопленню шахт, кар'єрів та рудників під час видобування корисних копалин, зобов'язані впроваджувати ефективні технології, що забезпечують зниження рівня їх природної мінералізації перед скиданням у водні об'єкти. Умови скидання цих вод у водні об'єкти встановлюються державними органами охорони навколишнього природного середовища.

Стаття 73. Умови скидання дренажних вод у водні об'єкти

Підприємства, установи і організації, які експлуатують дренажні системи для ліквідації підтоплення, заболочення чи вторинного засолення зрошуваних земель, зобов'язані впроваджувати ефективні технології для зниження рівня природного і техногенного забруднення дренажних вод перед скиданням їх у водні об'єкти. Умови скидання цих вод у водні об'єкти встановлюються державними органами охорони навколишнього природного середовища.

Стаття 74. Накопичувачі промислових забруднених стічних вод та технологічні водойми

Підприємства, установи і організації, що мають накопичувачі промислових забруднених стічних чи шахтних, кар'єрних, рудникових вод, зобов'язані впроваджувати ефективні технології для їх знешкодження і утилізації та здійснювати рекультивацію земель, зайнятих цими накопичувачами.

Скидання цих вод у поверхневі водні об'єкти здійснюється згідно з індивідуальним регламентом, погодженим з державними органами охорони навколишнього природного середовища.

Використання технологічних водойм (ставки-охолоджувачі теплових і атомних станцій, рибоводні ставки, ставки-відстійники та інші) повинно проводитись відповідно до норм і правил експлуатації, визначених у технічних проектах, затверджених у встановленому законодавством порядку.

Стаття 75. Порядок захоронення забруднюючих рідинних речовин, відходів виробництва та стічних вод у глибокі підземні водоносні горизонти

Створення полігонів для захоронення у глибокі підземні водоносні горизонти, що не містять прісних вод, забруднюючих рідинних речовин, відходів виробництва та стічних вод, включаючи попутні пластові води нафтогазових родовищ або мінералізовані шахтні та термальні води, що утворюються на основі природних вод і не піддаються очищенню існуючими методами, допускається у виняткових випадках за

проектами після проведення спеціальних досліджень з дозволу Міністерства охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України за погодженням з Державним комітетом України по геології і використанню надр, Міністерством охорони здоров'я України, Державним комітетом України по нагляду за охороною праці та відповідною місцевою Радою народних депутатів.

Глава 15. ЕКСПЛУАТАЦІЯ ВОДОГОСПОДАРСЬКИХ СИСТЕМ

Стаття 76. Порядок експлуатації водогосподарських систем

Робота водогосподарських систем (водосховищ, каналів та інших зв'язаних між собою водних об'єктів) регулюється шляхом встановлення відповідних режимів для кожного водного об'єкта системи з урахуванням прогнозу водності.

Режими роботи цих систем встановлюються водогосподарськими органами на підставі правил експлуатації водних об'єктів з урахуванням екологічних вимог та інтересів всіх водокористувачів.

Стаття 77. Порядок експлуатації водосховищ

Порядок експлуатації водосховищ визначається правилами, що затверджуються органами водного господарства для кожного водосховища окремо, а для каскаду або системи водосховищ — за погодженням з державними органами охорони навколишнього природного середовища та санітарного нагляду.

Стаття 78. Обов'язки водокористувачів, які експлуатують споруди водогосподарських систем

Підприємства, установи та організації, які експлуатують водопідпірні, водопропускні, водозахисні або водозабірні споруди водогосподарських систем, зобов'язані дотримувати встановлених режимів їх роботи та правил експлуатації.

Глава 16. КОРИСТУВАННЯ РІЧКАМИ

Стаття 79. Класифікація річок України

Залежно від водозбірної площі басейну річки поділяються на великі, середні та малі.

До великих належать річки, які розташовані у кількох географічних зонах і мають площу водозбору понад 50 тис. квадратних кілометрів.

До середніх належать річки, які мають площу водозбору від 2 до 50 тис. квадратних кілометрів.

До малих належать річки з площею водозбору до 2 тис. квадратних кілометрів.

Стаття 80. Особливості користування малими річками

З метою охорони водності малих річок забороняється:

1) змінювати рельєф басейну річки;

2) руйнувати русла пересихаючих річок, струмки та водотоки;

3) спрямляти русла річок та поглиблювати їх дно нижче природного рівня або перекривати їх без улаштування водостоків, перепусків чи акведуків;

4) зменшувати природний рослинний покрив і лісистість басейну річки;

5) розорювати заплавні землі та застосовувати на них засоби хімізації;

6) проводити осушувальні меліоративні роботи на заболочених ділянках та урочищах у верхів'ях річок;

7) надавати земельні ділянки у заплавах річок під будь-яке будівництво (крім гідротехнічних, гідрометричних та лінійних споруд), а також садівництво та городництво;

8) здійснювати інші роботи, що можуть негативно впливати чи впливають на водність річки і якість води в ній.

Водокористувачі та землекористувачі, землі яких знаходяться в басейні річок, забезпечують здійснення комплексних заходів щодо збереження їх водності і охорони від забруднення та засмічення.

Стаття 81. Комплекс заходів щодо збереження водності річок і охорони їх від забруднення

До комплексу заходів щодо збереження водності річок і охорони їх від забруднення належать:

1) створення прибережних захисних смуг;

2) створення спеціалізованих служб по догляду за річками, прибережними захисними смугами, гідротехнічними спорудами та підтриманню їх у належному стані;

3) впровадження грунтозахисної системи землеробства з контурно-меліоративною організацією території водозбору;

4) здійснення агротехнічних, агролісомеліоративних та гідротехнічних протиерозійних заходів, а також створення для організованого відводу поверхневого стоку відповідних споруд (водостоки, перепуски, акведуки тощо) при будівництві і експлуатації шляхів, залізниць та інших інженерних комунікацій;

5) впровадження водозберігаючих технологій, а також здійснення передбачених цим Кодексом водоохоронних заходів на підприємствах, в установах і організаціях, розташованих у басейні річки;

6) створення гідрологічних пам'яток природи.

З метою оцінки екологічного стану басейну річки та розробки заходів щодо раціонального використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів складається її паспорт у порядку, що визначається Кабінетом Міністрів України.

Стаття 82. Регулювання стоку річок, створення штучних водойм

З метою збереження гідрологічного, гідробіологічного та санітарного стану річок забороняється споруджувати в їх басейні водосховища і ставки загальним обсягом більше обсягу стоку даної річки в розрахунковий маловодний рік, що спостерігається один раз у двадцять років.

Створення на річках та у їх басейнах штучних водойм та водопідпірних споруд, що впливають на природний стік поверхневих і стан підземних вод, допускається лише з дозволу місцевих Рад народних депутатів за погодженням з державними органами водного господарства, охорони навколишнього природного середовища та геології.

Глава 17. ПРИКОРДОННІ ВОДИ. ВОДНІ ОБ'ЄКТИ, ЩО ЗАЗНАЛИ РАДІОАКТИВНОГО ЗАБРУДНЕННЯ

Стаття 83. Користування прикордонними водами

Користування прикордонними водами здійснюється в порядку, що визначається законодавством України та міждержавними договорами.

Стаття 84. Користування водами, що зазнали радіоактивного забруднення

Користування водами, що зазнали радіоактивного забруднення, здійснюється відповідно до Закону України «Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи» та інших актів законодавства України.

Розділ IV. ОХОРОНА ВОД

Глава 18. КОРИСТУВАННЯ ЗЕМЛЯМИ ВОДНОГО ФОНДУ. ВОДООХОРОННІ ЗОНИ ТА ЗОНИ САНІТАРНОЇ ОХОРОНИ

Стаття 85. Користування землями водного фонду

Порядок надання земель водного фонду в користування та припинення права користування ними встановлюється земельним законодавством.

У постійне користування землі водного фонду надаються водогосподарським спеціалізованим організаціям, іншим підприємствам, установам і організаціям, в яких створено спеціалізовані служби по догляду за водними об'єктами, прибережними захисними смугами, смугами відведення, береговими смугами водних шляхів, гідротехнічними спорудами та підтриманню їх у належному стані.

У тимчасове користування за погодженням з постійними користувачами земельні ділянки прибережних захисних смуг, смуг відведення та берегових смуг водних шляхів можуть надаватися підприємствам, установам, організаціям, об'єднанням громадян, релігійним організаціям, громадянам України, іноземним юридичним та фізичним особам для сінокосіння, рибогосподарських потреб, культурно-оздоровчих, рекреаційних, спортивних і туристичних цілей, а також для проведення науково-дослідних робіт.

Користування цими ділянками у зазначених цілях здійснюється з урахуванням вимог щодо охорони річок і водойм від забруднення, засмічення та замулення, а також з додержанням правил архітектури планування приміських зон та санітарних вимог у порядку, що встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Стаття 86. Користування земельними ділянками дна річок, озер, водосховищ, морів та інших водних об'єктів

На земельних ділянках дна річок, озер, водосховищ, морів та інших водних об'єктів можуть проводитися роботи, пов'язані з будівництвом гідротехнічних споруд, поглибленням дна для судноплавства, видобуванням корисних копалин (крім піску, гальки і гравію в руслах малих та гірських річок), прокладанням кабелів, трубопроводів, інших комунікацій, а також бурові та геологорозвідувальні роботи.

Місця і порядок проведення зазначених робіт визначаються відповідно до проектів, що погоджуються з державними органами охорони навколишнього природного середовища, водного господарства та геології.

Стаття 87. Водоохоронні зони

Для створення сприятливого режиму водних об'єктів, попередження їх забруднення, засмічення і вичерпання, знищення навколоводних рослин і тварин, а також зменшення коливань стоку вздовж річок, морів та навколо озер, водосховищ і інших водойм встановлюються водоохоронні зони.

Водоохоронна зона є природоохоронною територією регульованої господарської діяльності.

На території водоохоронних зон забороняється:

1) використання стійких та сильнодіючих пестицидів;

2) розміщення кладовищ, скотомогильників, звалищ, полів фільтрації;

3) скидання неочищених стічних вод, використовуючи рельєф місцевості (балки, пониззя, кар'єри тощо), а також у потічки.

В окремих випадках у водоохоронній зоні може бути дозволено добування піску і гравію за межами земель водного фонду на сухій частині заплави, у прируслах річок за погодженням з державними органами охорони навколишнього природного середовища, водного господарства та геології.

Зовнішні межі водоохоронних зон визначаються за спеціально розробленими проектами.

Порядок визначення розмірів і меж водоохоронних зон та режим ведення господарської діяльності в них встановлюються Кабінетом Міністрів України.

Виконавчі комітети місцевих Рад народних депутатів зобов'язані доводити до відома населення, всіх заінтересованих організацій рішення щодо меж водоохоронних зон і прибережних захисних смуг, а також про водоохоронний режим, який діє на цих територіях.

Контроль за створенням водоохоронних зон і прибережних захисних смуг, а також за додержанням режиму використання їх територій здійснюється виконавчими комітетами місцевих Рад народних депутатів і державними органами охорони навколишнього природного середовища.

Стаття 88. Прибережні захисні смуги

З метою охорони поверхневих водних об'єктів від забруднення і засмічення та збереження їх водності вздовж річок, морів і навколо озер, водосховищ та інших водойм в межах водоохоронних зон виділяються земельні ділянки під прибережні захисні смуги.

Прибережні захисні смуги встановлюються по обидва береги річок та навколо водойм уздовж урізу води (у меженний період) шириною:

для малих річок, струмків і потічків, а також ставків площею менше 3 гектарів — 25 метрів;

для середніх річок, водосховищ на них, водойм, а також ставків площею понад 3 гектари — 50 метрів;

для великих річок, водосховищ на них та озер — 100 метрів.

Якщо крутизна схилів становить понад три градуси, мінімальна ширина прибережної захисної смуги подвоюється.

У межах існуючих населених пунктів прибережна захисна смуга встановлюється з урахуванням конкретних умов, що склалися. Уздовж морів та навколо морських заток і лиманів прибережна захисна смуга виділяється шириною не менше двох кілометрів від урізу води.

Стаття 89. Обмеження господарської діяльності в прибережних захисних смугах уздовж річок, навколо водойм та на островах

Прибережні захисні смуги є природоохоронною територією з режимом обмеженої господарської діяльності.

У прибережних захисних смугах уздовж річок, навколо водойм та на островах забороняється:

1) розорювання земель (крім підготовки грунту для залуження і залісення), а також садівництво та городництво;

2) зберігання та застосування пестицидів і добрив;

3) влаштування літніх таборів для худоби;

4) будівництво будь-яких споруд (крім гідротехнічних, гідрометричних та лінійних), у тому числі баз відпочинку, дач, гаражів та стоянок автомобілів;

5) миття і обслуговування транспортних засобів та техніки;

6) влаштування звалищ сміття, гноєсховищ, накопичувачів рідких і твердих відходів виробництва, кладовищ, скотомогильників, полів фільтрації тощо.

Об'єкти, що є в прибережній захисній смузі, можуть експлуатуватись, якщо при цьому не порушується її режим. Непридатні для експлуатації споруди, а також ті, що не відповідають встановленим режимам господарювання, підлягають винесенню з прибережних захисних смуг.

Стаття 90. Обмеження господарської діяльності в прибережних захисних смугах уздовж морів, морських заток і лиманів та на островах у внутрішніх морських водах

Прибережна захисна смуга уздовж морів, морських заток і лиманів входить у зону санітарної охорони моря і може використовуватися лише для будівництва санаторіїв та інших лікувально-оздоровчих закладів, з обов'язковим централізованим водопостачанням і каналізацією.

У прибережних захисних смугах уздовж морів, морських заток і лиманів та на островах у внутрішніх морських водах забороняється:

1) застосування стійких та сильнодіючих пестицидів;

2) влаштування полігонів побутових та промислових відходів і накопичувачів стічних вод;

3) влаштування вигрібів для накопичення господарсько-побутових стічних вод обсягом більше 1 кубічного метра на добу;

4) влаштування полів фільтрації та створення інших споруд для приймання і знезаражування рідких відходів.

Стаття 91. Смуги відведення

Для потреб експлуатації та захисту від забруднення, пошкодження і руйнування магістральних, міжгосподарських та інших каналів на зрошувальних і осушувальних системах, гідротехнічних та гідрометричних споруд, а також водойм і гребель на річках встановлюються смуги відведення з особливим режимом користування.

Розміри смуг відведення та режим користування ними встановлюються за проектом, який розробляється і затверджується водокористувачами за погодженням з державними органами охорони навколишнього природного середовища та водного господарства.

Земельні ділянки в межах смуг відведення надаються органам водного господарства та іншим організаціям для спеціальних потреб і можуть використовуватися ними для створення водоохоронних лісонасаджень, берегоукріплюючих та протиерозійних гідротехнічних споруд, будівництва переправ, виробничих приміщень.

Стаття 92. Берегові смуги водних шляхів

На судноплавних водних шляхах за межами міських поселень для проведення робіт, пов'язаних з судноплавством, встановлюються берегові смуги.

Розміри берегових смуг водних шляхів та господарська діяльність на них визначаються статтею 91 цього Кодексу. Порядок встановлення берегових смуг водних шляхів та користування ними визначається Кабінетом Міністрів України.

Стаття 93. Зони санітарної охорони

З метою охорони водних об'єктів у районах забору води для централізованого водопостачання населення, лікувальних і оздоровчих потреб встановлюються зони санітарної охорони, які поділяються на пояси особливого режиму.

Межі зон санітарної охорони водних об'єктів встановлюються місцевими Радами народних депутатів на їх території за погодженням з державними органами санітарного нагляду, охорони навколишнього природного середовища, водного господарства та геології.

Режим зон санітарної охорони водних об'єктів встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Глава 19. ВОДНІ ОБ'ЄКТИ ПРИРОДНО ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ

Стаття 94. Охорона та користування водними об'єктами, віднесеними до природно-заповідного фонду

Водні об'єкти, віднесені у встановленому законодавством порядку до територій та об'єктів природно-заповідного фонду, охороняються та використовуються відповідно до вимог, встановлених Законом України «Про природно-заповідний фонд України». На водних об'єктах, віднесених до природно-заповідного фонду, забороняється здійснення будь-якої діяльності, що суперечить їх цільовому призначенню.

Глава 20. ОХОРОНА ВОД ВІД ЗАБРУДНЕННЯ, ЗАСМІЧЕННЯ І ВИЧЕРПАННЯ

Стаття 95. Охорона вод (водних об'єктів)

Усі води (водні об'єкти) підлягають охороні від забруднення, засмічення, вичерпання та інших дій, які можуть погіршити умови водопостачання, завдавати шкоди здоров'ю людей, спричинити зменшення рибних запасів та інших об'єктів водного промислу, погіршення умов існування диких тварин, зниження родючості земель та інші несприятливі явища внаслідок зміни фізичних і хіміч-

них властивостей вод, зниження їх здатності до природного очищення, порушення гідрологічного і гідрогеологічного режиму вод.

Стаття 96. Умови розміщення, проектування, будівництва, реконструкції і введення в дію підприємств, споруд та інших об'єктів, що можуть впливати на стан вод

Під час розміщення, проектування, будівництва, реконструкції і введення в дію підприємств, споруд та інших об'єктів, а також під час впровадження нових технологічних процесів повинно забезпечуватися раціональне використання вод. При цьому передбачаються технології, які забезпечують охорону вод від забруднення, засмічення і вичерпання, попередження їх шкідливої дії, охорону земель від засолення, підтоплення або переосушення, а також сприяють збереженню природних умов і ландшафтів як безпосередньо в зоні їх розміщення, так і на водозбірній площі водних об'єктів.

Забороняється проектування і будівництво прямоточних систем водопостачання промислових підприємств, за винятком підприємств, які за технологією виробництва не можуть бути переведені на оборотне водопостачання.

Забороняється здійснення проектів господарської та іншої діяльності без оцінки їх впливу на стан вод.

Стаття 97. Умови розміщення, проектування, будівництва, реконструкції і введення в дію підприємств, споруд та інших об'єктів, що можуть впливати на стан рибогосподарських водних об'єктів

Під час розміщення, проектування, будівництва, реконструкції і введення в дію підприємств, споруд та інших об'єктів на рибогосподарських водних об'єктах здійснюються заходи, що забезпечують охорону риб, інших водних тварин і рослин та їх відтворення.

До основних заходів для забезпечення охорони і відтворення рибних запасів, водних тварин і рослин належить обладнання рибозахисними пристроями водозабірних та інших споруд відповідно до затверджених проектів, будівництво риборозплідників, штучних нерестовищ, рибопропускних споруд, підготовка ложа водоймища тощо.

Стаття 98. Заборона введення в дію підприємств, споруд та інших об'єктів, що впливають на стан вод

Забороняється введення в дію:

1) нових і реконструйованих підприємств, цехів, агрегатів, комунальних та інших об'єктів, не забезпечених пристроями і очисними спорудами необхідної потужності, що запобігають забрудненню і засміченню вод або їх шкідливій дії, та за відсутності необхідної вимірювальної апаратури, що здійснює облік об'ємів забору і скидання води;

2) зрошувальних і обводнювальних систем, водосховищ і каналів — до проведення передбачених проектами заходів, що запобігають затопленню, підтопленню, заболоченню, засоленню земель і ерозії грунтів, а також забрудненню поверхневих та підземних вод скиданням із зрошувальних систем;

3) осушувальних систем — до повної готовності водоприймачів та інших споруд відповідно до затверджених проектів;

4) водозабірних споруд без рибозахисних пристроїв та облаштованих відповідно до затверджених проектів зон санітарної охорони водозаборів;

5) гідротехнічних споруд — до повної готовності пристроїв для пропускання паводкових вод і риби відповідно до затверджених проектів;

6) експлуатаційних свердловин на воду без оснащення їх водорегулюючими та контрольно-вимірювальними пристроями.

Наповнення водоймища до здійснення передбачених проектами заходів щодо підготовки його ложа забороняється.

Стаття 99. Заборона скидання у водні об'єкти відходів і сміття

Забороняється скидання у водні об'єкти виробничих, побутових, радіоактивних та інших видів відходів і сміття.

Стаття 100. Охорона поверхні водозборів і льодового покриву водойм, водотоків, а також морів, їх заток та лиманів

Підприємствам, установам, організаціям і громадянам забороняється забруднювати, засмічувати поверхні водозборів, льодового покриву водойм, водотоків, а також морів, їх заток і лиманів виробничими, побутовими та іншими відходами, сміттям, нафтовими, хімічними та іншими забруднюючими речовинами.

Стаття 101. Охорона вод від забруднення і засмічення внаслідок втрат мастила, пального, хімічних, нафтових та інших забруднюючих речовин

Власники засобів водного транспорту, трубопроводів, плавучих та інших споруд на водних об'єктах, а також інші юридичні та фізичні особи зобов'язані забезпечувати охорону вод від забруднення і засмічення внаслідок втрат мастила, пального, хімічних, нафтових та інших забруднюючих речовин.

Стаття 102. Охорона внутрішніх морських вод та територіального моря

У внутрішні морські води та територіальне море забороняється скидати з суден і плавучих засобів, платформ та інших морських споруд і повітряних суден хімічні, радіоактивні та інші шкідливі речовини, а також радіоактивні або інші відходи, матеріали, предмети та сміття, які можуть спричинити забруднення моря.

Охорона внутрішніх морських вод та територіального моря від забруднення та засмічення здійснюється відповідно до правил, що затверджуються Кабінетом Міністрів України, інших актів законодавства.

Стаття 103. Запобігання забрудненню вод добривами і хімічними засобами захисту рослин

З метою запобігання забрудненню вод сільськогосподарські, лісогосподарські підприємства, селянські (фермерські) господарства та громадяни зобов'язані дотримувати встановлених правил зберігання, транспортування та використання добрив, хімічних засобів захисту рослин та інших токсичних препаратів і речовин.

Стаття 104. Охорона водних об'єктів, віднесених до категорії лікувальних

Охорона водних об'єктів, віднесених до категорії лікувальних, здійснюється в порядку, встановленому для санітарної охорони курортів. З метою охорони водних об'єктів, віднесених до категорії лікувальних, встановлюються округи санітарної охорони курортів з особливим режимом у порядку відповідно до законодавства про охорону здоров'я.

Скидання будь-яких зворотних вод у водні об'єкти, що віднесені до категорії лікувальних, забороняється.

Стаття 105. Охорона підземних вод

Підприємства, установи і організації, діяльність яких може негативно впливати на стан підземних вод, особливо ті, які експлуатують накопичувачі промислових, побутових і сільськогосподарських стоків чи відходів, повинні здійснювати заходи щодо попередження забруднення підземних вод, а також обладнувати локальні мережі спостережувальних свердловин для контролю за якісним станом цих вод.

У разі розкриття водоносних горизонтів з підземною водою питної якості особи, що проводять бурові, гірничі та інші роботи, пов'язані з пошуками, розвідкою, експлуатацією родовищ корисних копалин, повинні повідомити про це у встановленому порядку державні органи геології, охорони навколишнього природного середовища і санітарного нагляду для вжиття заходів щодо охорони підземних вод від вичерпання і забруднення.

Всі свердловини на воду, не придатні для експлуатації, покинуті спостережні та пошукові свердловини на всі види корисних копалин, а також вертикальні і інші гірничо-пошукові та експлуатаційні гірничі виробки і покинуті криниці повинні бути затампоновані чи ліквідовані.

Ліквідацію пошукових виробок та ліквідаційний тампонаж пошукових свердловин будь-якого призначення здійснюють організації, які виконують пошукові роботи, а непридатних і покинутих експлуатаційних та спостережних свердловин і виробок — організації, на балансі яких вони знаходяться.

У разі неможливості встановити власника покинутих свердловин і виробок їх ліквідація здійснюється за рішенням місцевих Рад народних депутатів державними органами геології. Якщо експлуатація самовиливних свердловин є можливою, то вони оснащуються регулюючими пристроями.

У разі вичерпання запасів підземних вод, визначених Державною комісією України по запасах корисних копалин, а також у разі забруднення підземних вод встановлюються причини, з яких це сталося, і за пропозиціями державних органів геології та охорони навколишнього природного середовища за рахунок винних осіб здійснюються заходи щодо їх відтворення.

Стаття 106. Проведення спеціальних робіт по спорудженню експлуатаційних свердловин на воду

Спеціальні роботи щодо спорудження експлуатаційних свердловин на воду здійснюються згідно з проектно-кошторисною документацією організаціями, які мають відповідні дозволи (ліцензії) на виконання таких робіт.

Проектно-кошторисна документація на проведення цих робіт погоджується у встановленому порядку з державними органами геології та охорони здоров'я.

Дозвіл (ліцензія) на проведення спеціальних робіт по спорудженню експлуатаційних свердловин на воду видається державними органами охорони навколишнього природного середовища за наявності погодженого проекту і є підставою для фінансування цих робіт.

Глава 21. ЗАПОБІГАННЯ ШКІДЛИВИМ ДІЯМ ВОД ТА АВАРІЯМ НА ВОДНИХ ОБ'ЄКТАХ І ЛІКВІДАЦІЯ ЇХ НАСЛІДКІВ

Стаття 107. Шкідлива дія вод і заходи щодо запобігання їй та усунення її наслідків

Шкідливою дією вод є:

1) наслідки повені, що призвели до затоплення і підтоплення земель та населених пунктів;

2) руйнування берегів, захисних дамб та інших споруд;

3) заболочення, підтоплення і засолення земель, спричинені підвищенням рівня грунтових вод внаслідок ненормованої подачі води під час зрошення, витікання води з водопровідно-каналізаційних систем та перекриття потоків підземних вод при розміщенні великих промислових та інших споруд;

4) осушення земель, зумовлене забором підземних вод в кількості, що перевищує встановлені обсяги відбору води;

5) забруднення (засолення) земель в районах видобування корисних копалин, а також після закінчення експлуатації родовищ та їх консервації;

6) ерозія грунтів, утворення ярів, зсувів і селей.

Під час проектування водогосподарських та інших об'єктів повинна враховуватися можлива шкідлива дія вод, а під час експлуатації цих об'єктів — вживатися заходи щодо її запобігання, а саме:

1) залуження та створення лісонасаджень на прибережних захисних смугах, схилах, балках та ярах;

2) будівництво протиерозійних гідротехнічних споруд, земляних валів, водоскидів, захисних дамб, водосховищ-регуляторів;

3) спорудження дренажу;

4) закріплення берегів тощо.

Стаття 108. Невідкладні заходи щодо запобігання стихійному лихові, спричиненому шкідливою дією вод, і аваріям на водних об'єктах та ліквідації їх наслідків

У разі загрози стихійного лиха, пов'язаного із шкідливою дією вод, місцеві Ради народних депутатів із залученням підприємств, установ, організацій зобов'язані вжити невідкладних заходів щодо запобігання цьому лихові, а в разі його настання — щодо негайної ліквідації його наслідків відповідно до законодавства України.

В аварійних ситуаціях на водних об'єктах, пов'язаних з їх забрудненням, що може шкідливо вплинути на здоров'я людей і стан водних екосистем, підприємство, установа чи організація, з вини яких сталася аварія або які виявили її, повинні негайно розпочати ліквідацію її наслідків і повідомити про аварію державні органи охорони навколишнього природного середовища, санітарного нагляду, водного господарства, геології та відповідну Раду народних депутатів.

Державні органи водного господарства повинні забезпечувати безаварійне функціонування водних об'єктів під час повеней і паводків, прогнозувати розповсюдження спричинених ними наслідків та спільно з відповідними Радами народних депутатів здійснювати заходи щодо забезпечення безперебійного водопостачання населення і галузей економіки.

Державний комітет України по гідрометеорології веде спостереження за розвитком стихійних явищ і забезпечує місцеві Ради народних депутатів та органи державної виконавчої влади необхідною гідрологічною і гідрохімічною інформаціями.

Місцеві Ради народних депутатів зобов'язані інформувати населення про аварію, стихійне лихо, їх масштаби, можливе порушення екологічної безпеки та про вжиті заходи щодо ліквідації їх наслідків.

Розділ V. СПОРИ З ПИТАНЬ ВИКОРИСТАННЯ І ОХОРОНИ ВОД ТА ВІДТВОРЕННЯ ВОДНИХ РЕСУРСІВ. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ВОДНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Глава 22. ВИРІШЕННЯ СПОРІВ З ПИТАНЬ ВИКОРИСТАННЯ І ОХОРОНИ ВОД ТА ВІДТВОРЕННЯ ВОДНИХ РЕСУРСІВ

Стаття 109. Порядок розгляду спорів з питань використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів

Спори з питань використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів розглядаються державними органами охорони навколишнього природного середовища, водного господарства, геології, місцевими Радами народних депутатів, судом, арбітражним судом або третейським судом у порядку, встановленому законодавством.

Позивачі — Міністерство охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України, Державний комітет України по водному господарству і їх органи на місцях звільняються від сплати державного мита у справах про стягнення коштів на відшкодування збитків, завданих порушенням водного законодавства.

Спори з питань використання та охорони вод, які виникають з іншими державами, а також між іноземними юридичними особами і громадянами та власником вод, розглядаються відповідно до законодавства України.

Глава 23. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ВОДНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Стаття 110. Відповідальність за порушення водного законодавства

Порушення водного законодавства тягне за собою дисциплінарну, адміністративну, цивільно-правову або кримінальну відповідальність згідно з законодавством України.

Водокористувачі звільняються від відповідальності за порушення водного законодавства, якщо вони виникли внаслідок дії непереборних сил природи чи воєнних дій.

Відповідальність за порушення водного законодавства несуть особи, винні у:

1) самовільному захопленні водних об'єктів;

2) забрудненні та засміченні вод;

3) порушенні режиму господарської діяльності у водоохоронних зонах та на землях водного фонду;

4) руйнуванні русел річок, струмків та водотоків, або порушенні природних умов поверхневого стоку при будівництві і експлуатації автошляхів, залізниць та інших інженерних комунікацій;

5) введенні в експлуатацію підприємств, комунальних та інших об'єктів без очисних споруд чи пристроїв належної потужності;

6) недотриманні умов дозволу або порушенні правил спеціального водокористування;

7) самовільному проведенні гідротехнічних робіт (будівництво ставків, дамб, каналів, свердловин);

8) порушенні правил ведення державного обліку вод або перекрученні чи внесенні недостовірних відомостей в документи державної статистичної звітності;

9) пошкодженні водогосподарських та гідрометричних споруд і пристроїв, порушенні правил експлуатації та встановлених режимів їх роботи;

10) незаконному створенні систем скидання зворотних вод у водні об'єкти, міську каналізаційну мережу або зливову каналізацію та несанкціоноване скидання зворотних вод;

11) використанні земель водного фонду не за призначенням;

12) неповідомленні (приховуванні) відомостей про аварійні ситуації на водних об'єктах;

13) відмові від надання (приховуванні) проектної документації та висновків щодо якості проектів підприємств, споруд та інших об'єктів, що можуть впливати на стан вод, а також актів і висновків комісій, які приймали об'єкт в експлуатацію;

14) порушенні правил охорони внутрішніх морських вод та територіального моря від забруднення та засмічення.

Законодавством України може бути встановлено відповідальність і за інші правопорушення щодо використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів.

Стаття 111. Відшкодування збитків, завданих внаслідок порушень водного законодавства

Підприємства, установи, організації і громадяни України, а також іноземні юридичні і фізичні особи та особи без громадянства, зобов'язані відшкодувати збитки, завдані ними внаслідок порушень водного законодавства, в розмірах і порядку, встановлених законодавством України.

Відшкодування збитків, завданих внаслідок порушень водного законодавства, не звільняє винних від плати за спеціальне водокористування, а також від необхідності здійснення заходів щодо ліквідації заподіяних шкідливих наслідків. Притягнення винних у порушенні водного законодавства до відповідальності не звільняє їх від обов'язку відшкодування збитків, завданих ними внаслідок порушення водного законодавства.

Розділ VI. МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ

Глава 24. МІЖНАРОДНІ ДОГОВОРИ

Стаття 112. Застосування міжнародних договорів

Якщо міжнародним договором, в якому бере участь Україна, встановлено інші норми, ніж ті, що передбачено водним законодавством України, то застосовуються норми міжнародного договору.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ
6 червня 1995 року

Хроніка. Факти. Події

● *ООН*

Визволити. І негайно

Рада Безпеки ООН вимагає негайного і безумовного визволення українських миротворців, що їх утримують боснійські мусульмани і серби як заручників у «безпечних районах» Жепа і Горадже. Про це йдеться в заяві для преси, з якою виступив голова РБ Жерардо Мартінес Бланко (Гондурас) після консультацій Ради, що відбулися у вівторок увечері.

● *Брюссель*

Небезпечно для життя

Військове керівництво НАТО подало співголові міжнародної конференції з колишньої Югославії від Європейського Союзу Карлу Більдту план можливої операції щодо виведення Сил ООН з охорони (СООНО) з Боснії. Передбачено використати 60-тисячну натовську армію для прикриття виведення із зони конфлікту 24 тисяч оонівських миротворців, котрі там перебувають. Рішення про те, розпочинати операцію чи ні, має ухвалити Рада Безпеки ООН, якщо вона вважатиме, що подальше перебування СООНО в охопленій війною Боснії втрачає сенс і небезпечне для життя «блакитних шоломів».

● *Москва*

Підстав для відмови немає

Росія може бути прийнята до Ради Європи в січні або, щонайпізніше, у квітні наступного року, вважає Генеральний секретар Ради Європи Даніель Таршіс. Він висловив сьогодні це припущення під час зустрічі із заступником голови Ради Федерації Росії Валер'яном Вікторовим. Таршіс, за словами Вікторова, «не вбачає нині, коли уряд Росії за столом переговорів із представниками Дудаєва у Чечні, жодних підстав для відмови у вступі до цієї організації».

● *Вашингтон*

Про космос не забувають

Комітет з асигнувань палати представників США у вівторок ухвалив проект бюджету НАСА на наступний фінансовий рік і відновив раніше викреслені з нього кошти на фінансування орбітальної станції і трьох центрів управління польотами. За спрощеною процедурою — без підрахування голосів — комітет схвалив бюджет НАСА на наступний фінансовий рік у розмірі 13,67 млрд доларів. 5,5 млрд доларів з цієї суми призначено на фінансування програми польотів кораблів багаторазового використання, у тому числі й у рамках спільної російсько-американської програми підготовки до створення міжнародної орбітальної станції.

● *Бонн*

Провокація

Надзвичайного засідання спеціальної парламентської комісії, що з'ясовує обставини скандальної доставки з Москви до Мюнхена в серпні минулого року понад 350 грамів плутонію-239 для зброї, зажадала парламентська фракція СДПН. Цю вимогу партія обгрунтувала рішенням суду в Мюнхені, який визнав, що цю операцію було спровоковано німецькими спецслужбами.

● *Душанбе*

Останнє відрядження

П'ятеро співробітників міністерства безпеки Таджикистану загинули, 14 дістали поранення різного ступеня тяжкості внаслідок дорожньо-транспортної аварії, що сталася на 128-му кілометрі автотраси, яка зв'язує Душанбе з Гірсько-Бадахшанською автономією Таджикистану. За однією з попередніх версій, військова вантажівка марки «Урал», на якій їхали співробітники таджицьких спецслужб у службових справах, раптово втратила керування і на повній швидкості впала у прірву.

Світлана ЧАЛА, «Голос України» (з Кишинева)

МОЛДОВА У ЄС

Молдова перша з країн СНД вступила до Ради Європи. Нинішнє керівництво республіки заявило, що це історичний момент, і не погрішило проти істини.

Цей факт, який зміцнив статус молодої молдавської держави, її суверенітет і незалежність, дуже важливий, бо опозиція з боку Народного фронту й тих рухів, що приєдналися до нього, все ще не залишила ідеї об'єднання Молдови з Румунією.

Коли представники Молдови прибули вперше до Страсбурга, з'ясувалося, за словами заступника голови парламентської Комісії у правах людини Володимира Солонаря, що в Раді Європи вже була доповідь, де йшлося про недоцільність прийняття Молдови до її членів. Позиція була приблизно така: у Молдови як самостійної держави немає майбутнього. Два роки й два місяці знадобилося, щоб цю установку, продиктовану неодноразовими заявами у Раді Європи представникам Народного фронту Молдови, було, як кажуть, вилучено з обігу. З цією метою і було проведено загальнонародне опитування в республіці: бути чи не бути їй незалежною.

Ще два моменти стали визначальними: відносини Кишинева зі своїми регіонами — гагаузьким півднем та Придністров'ям. Прийняття закону про Гагаузьку автономію, як коментує ситуацію В. Солонар, зняло останні сумніви, бо в Раді Європи зазначили, що Гагаузька автономія — прецедент Європи. Ще не було випадку, щоб у такий короткий термін і практично безболісно розв'язувалися національні й політичні проблеми. У залік було внесено також те, що Молдова виконала і дві інші умови: провела демократичні вибори на багатопартійній основі і прийняла нову Конституцію, яку експерти Ради Європи визнали відповідною міжнародним нормам.

Деяке роздратування все-таки спричинило підписання в травні М. Снєгуром у Мінську в рамках СНД Конвенції про права людини. Молдові треба буде ратифікувати таку саму, тільки європейську. Документи, як з'ясувалося, у багатьох позиціях не збігаються. Отож республіці дали зрозуміти, що сидіти зразу на двох стільцях не рекомендовано.

Прийняття Молдови до Ради Європи — це визнання зусиль республіки у проведенні демократичних реформ, а також поштовх для їх подальшого стимулювання. Плюси є ще, але основний з них, мабуть, — це додатковий чинник зміцнення державності республіки. Особливо якщо зважити, що опозиція в Кишиневі заявляє: мовляв, головну свою мету, а саме — об'єднання Молдови з Румунією з порядку денного знімати не збирається.

ЗА УМОВ ЕМБАРГО

змушені долати кризові явища моряки-дунайці

Третій рік колектив АТ «Українська Дунайська судноплавна компанія» («УДАСКО») переживає серйозні труднощі, спричинені насамперед негативними наслідками економічних санкцій проти Союзної Республіки Югославії.

Довга жорстка процедура отримання дозволу на перевезення вантажів двосторонньої торгівлі між СНД, Україною і придунайськими країнами, а також вантажів, що прямують транзитом через СРЮ Дунаєм у напрямку портів Середземного, Червоного морів, Індії та Південно-Східної Азії, призвела до переорієнтації клієнтури на інші транспортні шляхи — на порти Адріатики, Північного й Балтійського морів, на систему Рейн — Майн — Дунай. Через що наша компанія позбулася більш як 60 відсотків обсягів дунайських вантажів. У результаті ембарго збитки «УДАСКО» вже становлять понад 300 мільйонів американських доларів.

Звернення керівництва компанії до Комітету із санкцій СБ ООН поки що не увінчалися успіхом.

За обставин, що склалися, вся надія на традиційну клієнтуру, передусім українську. Ділові контакти наших спільних компаній і брокерських фірм залучили основну частину дунайських вантажопотоків до перевезення флотом «УДАСКО». Та цих об'єктів недостатньо.

Успішною була спроба укорінитися на новому для нас напрямку — перевезенні південноафриканської руди з Констанци до портів Угорщини, а в перспективі — й до Австрії. Складності, що виникли з доставкою вантажів із України, змусили споживачів рудної сировини — Угорщину, Словаччину, Австрію — укласти контракти на поставку руди з Південної Африки. До перевезення цього вантажу підключено флот «УДАСКО». Результати трьох дослідних рейсів на лінії Констанца — Дунайварош показали її ефективність. І все ж таки фінансове становище «УДАСКО» не поліпшується. Витрати, попри скорочення загального обсягу роботи, не зменшуються. Є надія, що певною мірою дасть змогу поліпшити економічну ситуацію, забезпечити своєчасні платежі за кредитами, взятими під будівництво суден, реалізація частини флоту, що працює нерентабельно й не відповідає за своїми характеристиками міжнародним вимогам. Дозвіл на це вже отримано, і зараз ведуться переговори з кількома фірмами про продаж двох ліхтеровозів, ліхтерів, деяких морських суден. Двадцять теплоходів уже здають у тайм-чартер.

Незважаючи на те, що нині завантаження флоту становить не **більш як 40 відсотків, у пароплавстві не скорочено жодного фахівця.** Саме досвід, знання, уміння чітко й професійно працювати за жорстких умов ембарго, почуття відповідальності за долю компанії тисяч її трудівників уселяє надію, що нам усе ж таки вдасться подолати труднощі.

Олексій ТЄХОВ,
президент АТ «УДАСКО».

Ізмаїл.

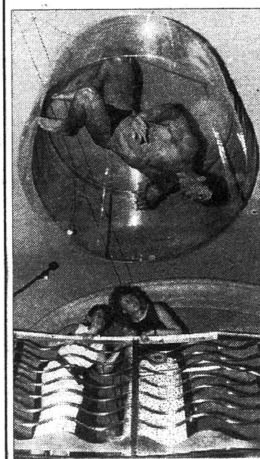
«Зоряний» бізнес

США. «Планета Голлівуд» — відомий ресторан в Майамі, власниками якого є американські кінозірки Арнольд Шварценеггер та Сільвестр Сталлоне. Щоб залучити відвідувачів, тут виставлено особисті речі кінозірок, на стінах залишили свої автографи популярні особи.

Заповзятливі «зірки» кіно відкрили зараз у США та інших країнах мережу аналогічних закладів, які мають незмінний успіх.

На знімку: в ресторані «Планета Голлівуд» у Майамі.

Фото Володимира **ВЕЛЕНГУРІНА (ІТАР-ТАРС).**

Операція «Посмішка»

В Ярославлі доброчинна американська місія лікарів проводить операції з реконструктивної хірургії обличчя. Дітям, ураженим таким каліцтвом, як заяча губа, розщеплення піднебіння, опіки та інші деформації обличчя, «повертають» нормальну радісну посмішку.

Операція «Посмішка» робить більше, ніж надання медичної допомоги. Вона несе в собі ідею безкорисливої праці заради блага людей. «Медицина — то чарівний летючий килим. Вона не знає політичних кордонів, так само як не знають кордонів страждання дітей», — вважають американські лікарі.

З моменту заснування медичної місії «Оперейшн Смайл Інтернешнл» 1982 року американські лікарі-волонтери змогли змінити життя більш як 12 000 дітей з 13 країн світу.

На знімку: операційна сестра Сінді Тренд готує дворічного Олексія Крилова до операції.

Фото Сергія **МЕТЕЛИЦІ (ІТАР-ТАРС).**

КЛОД РАДУ — ПОЧЕСНИЙ КОНСУЛ

Відбулась урочиста церемонія відкриття почесного консульства України у Великому Герцогстві Люксембурзькому, яке очолив представник люксембурзьких ділових кіл, почесний консул Клод Раду.

Серед функцій та завдань, покладених на почесне консульство,— сприяння розвиткові торгових, економічних, культурних, наукових зв'язків між Україною та Люксембургом відповідно до положення Віденської конвенції 1963 року про консульські відносини.

Тимчасовий повірений у справах України в державах Бенілюксу Юрій Малько у виступі на церемонії відкриття наголосив на великому значенні, якого надають в Україні розбудові всесторонього співробітництва з Люксембургом і висловив сподівання, що почесне консульство зробить свій вагомий внесок у цю справу.

Це консульство — третє в державах Бенілюкс. Перше було відкрито в Роттердамі (Нідерланди), друге — в Антверпені (Бельгія), — повідомило редакції управління інформації МЗС України.

Досвід

ХТО РАНО ВСТАЄ...

Підмітив останнім часом таку деталь: доброго господаря ноги годують... Скільки разів телефонував у Стольне, так і не зміг застати голову сільгосппідприємства «Праця» Петра Киценка. То він у Києві, то в Чернігові, то на об'єкті. Вирішив ризикнути: поїхав рано-вранці навмання.

Вийшло так: я приїхав з Чернігова, а Киценко уже був... у Чернігові. Та життя у «Праці», ясна річ, не завмерло. Це голови-невдахи по півдня втрачають у конторі на роздачі нарядів. У Стольному ж кожен чітко знає своє місце, думає, як на очолюваній дільниці отримати прибуток. А це дає можливість П. Киценку вирішувати стратегічні проблеми багатогалузевого господарства. Скажімо, майже всі колгоспи скоротили площі під картоплю, бо важко її стало реалізовувати. У Стольному ж посадили крохмалисту на 600 гектарах. Бо ще навесні знайшли замовників. Торік від її реалізації, як повідомив заступник голови сільгосппідприємства Валерій Шевченко, господарство отримало 14 мільярдів прибутку.

У «Праці» й без пояснень керівника побачив «на поверхні» те, до чого більшість господарників у нинішніх умовах дійшла гірким досвідом виживання: сьогодні на коні той, хто не тільки вирощує сільгосппродукцію, а й займається її переробкою, збутом. У Стольному давно є свої й олійниця, крупорушка, млин. А нещодавно пустили маслоцех, хлібозавод. Є переробний завод: величеньке підприємство, за сезон дає 29 найменувань консервів, салатів, компотів. Це повидло, гриби, ікра з цибулі тощо.

— Наш виробничий підрозділ дав господарству цього року вже один мільярд двісті мільйонів карбованців прибутку, — зазначив керівник переробників Володимир Семироз.

Із січня господарство продало консервів та соків на 7 мільярдів карбованців. Ця цифра багато чого говорить селянам сільгосппідприємств, які з початку року живуть лише за рахунок молока та кредитів.

Під свою опіку сільгосппідприємство взяло побуткомбінат, перукарню. Побуткомбінатівці — такі ж повноправні члени господарства, як й інші селяни. Одержують додаткову натуроплату зерном, цукром тощо. А вигода від них у Стольному велика: не треба їхати у райцентр або Чернігів замовляти сукню, костюм, зробити пристойну зачіску — все це, будь ласка, виконають дома.

Я здивувався, коли побував у вишуканому готелі «Праці». Він не поступається навіть столичним!

— А хто ж тут живе? — запитав.

— О, в окремі дні всі тридцять п'ять кімнат зайняті гостями. Сюди стільки приїжджає люду вирішувати господарські проблеми, — пояснили. — Та й постійно щось будуємо. Тож і будівельники мають зручне місце для мешкання.

На цьому господарство теж заробляє. І не тільки. Стольненським механізаторам, які за підсумками року отримали по 20–30 мільйонів доплати, не треба їхати отоварюватися в Мену чи кудись далі.

«Праця» відкрила у селі два магазини — продовольчий і промтоварний. У них і дешева власна продукція (пільговий цукор), і закуплена. За прилавком — продавці-колгоспниці...

Коли в сусідніх селах у магазинах споживчої кооперації через брак коштів, по суті, порожньо, то у стольненських — широкий вибір товарів, не гірший, ніж у фірмових салонах обласного центру. Торгові точки «Праці», до речі, відкрито у райцентрі, на хуторі Дмитрівці. Отже, зароблені гроші знову залишились у селі і працюють на Стольне, яке від такої стратегії щороку красивішає новобудовами, асфальтованими вулицями.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігівська область.

ДЕРЖАВНИЙ БЮДЖЕТЕ, ДЕ ТИ ЗАБАРИВСЯ?

Державний бюджет на сьогодні є одним з основних дестабілізуючих чинників у вітчизняній економіці. Цю проблему обговорили учасники «круглого столу», зорганізованого клубом «Лідери», Інститутом трансформації суспільства й Інститутом світової економіки та міжнародних відносин. Тема заходу — «Чи з'явиться нарешті в Україні державний бюджет?» — визначила й коло експертів. За «круглим столом» зібралися фахівці з Міністерства економіки та Міністерства фінансів, Українського інституту підприємництва, Інституту економіки НАН України, представники банків та комерційних структур, народні депутати України.

Відомо, що головними споживачами бюджету є уряд та державна влада, які безпосередньо впливають на потенційних поповнювачів бюджету — підприємства. Величина бюджету визначається масштабом податків, а кількість надходжень від податків залежить від обсягів продукції, виробленої підприємствами. Указом Президента про стягнення податків з матеріалів та комплектувальних, імпортованих в Україну, підприємствам завдано великих збитків. В результаті цього рішення чимало заводів не мають змоги одержати матеріали з митниці, порушуються договори й контракти, а головне — зупиняється процес виробництва. Проблему бюджету, зазначили спеціалісти, можна розв'язати і на рівні підприємств. Проте лише тоді, коли несприятливі умови для їх діяльності буде усунено законодавством. Слід звільнитися також і від податку на добавлену вартість з експортованих товарів, вважають науковці та практики.

Парламентська комісія з питань бюджету вбачає за доцільне виробити правову основу складання бюджету та проведення періодичного аналізу використання бюджетних коштів.

Олег Соскін, заступник директора ІСЕМВ, висловився стосовно економічної ситуації в Україні загалом: «Всі тенденції, що їх нині спостерігаємо, були притаманні й ситуації червня минулого року, зокрема збільшення грошової маси втричі. У бюджетній сфері величезна заборгованість, люди упродовж кількох місяців не можуть одержати свої платні. Тому теза «бюджет — для громадян» аж ніяк не відповідає дійсності».

Складання та затвердження бюджету обов'язково має передбачати оцінку можливих надходжень і витрат. Однак, як твердили експерти, наш бюджет складають без урахування перспективи. І не завжди розумно перерозподіляють.

Представник Міжнародного валютного фонду Алекс Сундаков пов'язує вирішення проблеми бюджету з темпами подолання інфляції.

Відповідальність за складання бюджету й використання його коштів з'явиться лише тоді, коли уряд буде правлячою партією, котра має програму дій, — така була думка народного депутата Олени Крандакової. За її переконанням, економічна криза не загрожуватиме нам за умови, якщо певна політична сила візьме на себе відповідальність керувати країною.

Наталя ПЕТЯХ.

Проблеми тваринництва

САМІ СОБІ ПІДСУНУЛИ СВИНЮ?

На Вінниччині стоять напівпорожні потужні свинокомплекси — дітища вчорашньої спеціалізації й концентрації. Тим часом виробництво свинини (навіть у рік Свині) в області зменшилось майже наполовину.

Три тисячі тонн м'яса — така річна потужність свинокомплексу у господарстві села Клембівки, що в Ямпільському районі. Проте Володимир Вайсман, керівник сільгосппідприємства, попереджає: це тільки теоритично. А на практиці торік потужна «фабрика м'яса» дала лиш четверту частину можливого. Та й цього року справи не набагато кращі. Третина комплексу не заповнена поголів'ям.

— Нема чого дивуватися, — В. Вайсман не приховує невдоволення, — ми самі собі підсунули свиню...

Колись клембівський свинокомплекс «тягнув» районний план по м'ясу. Звичайно, за допомогою інших господарств. Працювали за досить простою, як на перший погляд, схемою: колгоспи завозили на комплекс молодняк, а тут його дорощували. Щоправда, не все йшло гладенько — непорозуміння виникали, як правило, через неузгодженість у взаєморозрахунках. «Клембівка тільки те й робить, що стриже купони за наш рахунок», — обурювалися керівники господарств.

Отож зібралася рада господарств — раз, вдруге, втретє. Врешті-решт зійшлися на думці: кожне господарство само розвиватиме в себе свинарство.

— І хто від цього у виграші?! — В. Вайсман показує порожні тваринницькі приміщення. — Район майже удвічі зменшив виробництво свинини.

У Клембівці шукають виходу. Створюють репродуктор для вирощування молодняка, бо нинішній на 8 тисяч голів проблеми не вирішує.

Вишукують, де тільки можна, корми. Але чи зможуть самостійно вийти на той показник виробництва свинини, який мали колись? Сумнівно...

Коментар заступника начальника управління сільського господарства облвиконкому Петра Саїнчука:

— Таких потужних свинокомплексів, як у Клембівці, в нашій області шість. В Україні їх — сотні. Майже повсюди процес спеціалізації, запроваджений у 70-х роках, м'яко кажучи, розпався. Отож виробництво свинини в області зменшилось удвічі. Що робити? Гадаю, слід переводити комплекс на замкнутий цикл виробництва, запроваджувати власну репродукторну базу для вирощування молодняка. Щодо забезпечення кормами, то тут проблема залишається.

Власних ресурсів зерна для забезпечення комплексу, де утримується в середньому десять тисяч свиней, звичайно, не вистачить. Торік через нестачу кормів кількість свиней в області зменшилася майже на п'ятдесят тисяч. Добре, що в підсобних господарствах громадян їх побільшало. На мою думку, потрібна допомога держави. А можливо, слід повернутись і до колишньої практики — забезпечувати комплекси кормами спільно. Адже це — в інтересах усіх нас.

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

У номер

● *Харків*

Надходять насоси, путівки

Відбулася нарада керівників Харківської, Луганської і Донецької областей щодо проблем ліквідації аварії на Диканівських очисних спорудах. На нараді відзначалося, що ситуація в місті стабілізується, хворих і вібріоносіїв холери немає.

Як передає «Інтерфакс-Україна», до міста прибув насос із ФРН, очікують надходження 8 насосів із Нідерландів для відкачування забрудненої нечистотами рідини з насосної станції.

Голова Харківської міськради Євген Кушнарьов повідомив, що, за попередніми даними, затоплені насоси не постраждали. У такому разі після відкачування рідини треба налагодити електродвигуни, пускову апаратуру, після чого водопостачання може бути відновлено. Мер Харкова також повідомив, що він звернувся до мерів 25 міст України з проханням прийняти до своїх оздоровчих таборів харківських дітей. Уже отримано 50 путівок до колишньої загальносоюзної здравниці «Артек» для дітей, котрі мешкають безпосередньо в районі аварії.

● *Чорнобиль*

Єдина з повним навантаженням

Чорнобильська АЕС знову працює на повну потужність — 1700 мегават. 3-й енергоблок, що був на планово-попереджувальному ремонті, 18 липня вийшов на номінальне навантаження 1000 мегават. Як повідомив заступник головного інженера ВО «Чорнобильська АЕС» Борис Гончаров, всі ремонтні роботи було повністю забезпечено матеріально-технічними ресурсами та вчасно профінансовано за рахунок власних коштів.

За даними Держкоматому України, Чорнобильська АЕС сьогодні єдина із п'яти станцій країни, що працює з повним навантаженням. Коефіцієнт використання потужності 3-го енергоблоку сягнув у цьому році 98,9 %, у той час як середній показник по галузі — 84,7 %. Чорнобильська АЕС утримує лідерство й за дотриманням правил та норм безпеки експлуатації.

● *Одеса*

Жити за статутом?

Оприлюднено для загальноміського обговорення проект статуту, що має стати, на думку його розробників, правовою основою організації місцевого самоуправління в Одесі. Документ має 17 статей, в яких визначено правовий статус мешканців міста, міської Ради та її органів, глави місцевого самоуправління. Уже перші дні обговорення проекту засвідчили, що ставлення до нього далеко не однозначне. Одні вважають документ за вкрай необхідний для упорядкування життя в місті, інші — за цілком зайвий, оскільки компетенцію органів місцевого самоуправління вже визначено відповідними законодавчими актами країни.

● *Ужгород*

Не псуйте зв'язок

В Ужгороді майже повністю було знищено мережу міських телефонів-автоматів. Щоб терміново зателефонувати, громадяни, гості міста зверталися до найближчих установ. Мерія вирішила покласти край цим «ходінням». І виділила з позабюджетних фондів 350 мільйонів карбованців, аби для початку закупити 50 комплектів кабін із сучасними таксофонами. Апарати розраховані на використання спеціальних жетонів. Але, враховуючи нинішню скруту, «Ужгородміськтелеком» вирішив надавати ці послуги безкоштовно. В цілому оновлення телефонної міської мережі обійдеться в 1,4 мільярда карбованців.

У ДВОХ КРІСЛАХ — ДОЦІЛЬНІШЕ

Одне з найбільших сіл в Любешівському районі Волинської області — Мала Глуша. Минулого року жителі цього населеного пункту обрали головою сільської Ради Михайла Кацевича, який до цього працював бригадиром КСП «Малоглушанське». А навесні цього року трудівники господарства доручили Михайлові Йосиповичу бути й головою колективного сільськогосподарського підприємства. Таким чином односельці довірили діловій людині дві посади. І, як сказав голова Любешівського райвиконкому Олексій Шукалович, господарські справи значно поліпшилися що в сільській Раді, що в КСП.

— Коли б моя воля,— додав Олексій Іванович,— то я б ці дві посади в кожному селі об'єднав.

Богдан БЕРЕКЕТА.

Волинська область.

З пошти

Сервіс по-ренатськи

Після звільнення в запас я вирішив здійснити свою давню мрію: побувати в Швейцарії. Продав автомобіль і виручену за нього валюту заплатив фірмам, які займаються міжнародним туризмом: це черкаська «Рената» та київська «КСГ — ЛОД», де директором Кароянц Сергій Георгійович. Оформивши документи в київській фірмі, поїхав за вказаною в путівці адресою до Цюріха. Я радів сервісу, наданому мені в нашій державі. Подумки насолоджувався майбутнім перебуванням у цій казковій країні. Був задоволений, що за все вже розрахувався і не доведеться турбуватися за плату в готелі. Але господар, побачивши мою путівку, обурився і вигнав мене геть, заявивши, що жодних договорів він ні з ким не підписував. На його адресу надійшов тільки факс з проханням забронювати двомісний номер на моє ім'я. А за проживання треба платити.

Я зв'язався з Черкасами, мене запевнили, що це якесь непорозуміння, все з'ясується, чекайте. Тиждень я чекав на вулиці, де мене ще й обікрали. Тільки завдяки втручанню нашого посольства мені вдалося повернутися в Україну. В посольстві пообіцяли прислати документ, який підтвердив би моє становище у Швейцарії. Порадили звернутися по допомогу до консульського управління в Києві. Там мені відповіли, що моя справа на особливому контролі. Все це відбувалося ще в квітні — червні минулого року.

Відтоді нічого не змінилося, хоч куди я не звертався. Директор черкаської фірми «Рената» відверто заявив, що ніхто нічим мені не допоможе, хоч би куди я скаржився. І справді, досі мене не визнано за постраждалого й не порушено кримінальної справи проти тих, хто мене обдурив і продав фальшиву путівку. Складається враження, що закон захищає шахраїв від чесних людей, хоча має бути навпаки.

Шкода, що Верховна Рада не створила такого механізму дії законів, за яких земля горіла б під ногами злочинців. Хто ж мені допоможе компенсувати коли не матеріальні збитки, то хоча б моральні?

З повагою

Володимир ЖОВТОНОГ.

Черкаси.

Перед новим стартом у єврокубках

Не підведи, «Динамо»!

***Виповнюється** два роки відтоді, як київське «Динамо» стало акціонерним товариством, принісши в наш футбол до того не відомі йому ідеї та організаційні засади. Хоча дворіччя для футболу не ювілей, все ж, думаю, цікаво і повчально простежити, що ж дали ті, не такі вже й давні, зміни, нашій найкращій команді, сьогодні — триразовому чемпіонові України.*

Гадаю, слід нагадати, в якій ситуації опинився наш футбол, коли ми гордо і, безперечно, історично справедливо змогли ствердити свою самостійність. Ейфорія деякий час не давала тверезо оцінити новий стан речей. А коли протверезіння настало, побачили, що наш футбол опинився фактично в ізоляції, знизилася спортивна мотивація внутрішніх змагань, з України почали виїжджати кращі футболісти та фахівці. Економічні негаразди, характерні для будь-якого перехідного періоду, не могли обійти футбол.

Колишній наставник киян, великий український тренер Валерій Лобановський, який уміє майже математично прогнозувати розвиток подій не лише на футбольному полі, чи не найперший тоді ще в радянському футболі передбачив хід розвитку: київське «Динамо» стало піонером госпрозрахунку та самофінансування у царині футболу. Втім, це було хоча й прогресивним, та, як показав час, все ж напівкроком. Подальше реформування усіх соціально-економічних підвалин вимагало і подальшого поступу. А Лобановський на той час був уже далеко, виводив у світ арабський футбол. На жаль, тодішнє керівництво «Динамо» не зуміло втримати естафетну паличку, флагман українського футболу захилитало, явивши пробоїни, які могли взагалі його потопити. У «Динамо», в якого — мільйони вболівальників, катастрофічно зростали борги. Команда відчувала перебої навіть з найпотрібнішим, її полишили відразу восьмеро гравців найближчого резерву, чого доти ще не було ніколи, під загрозою опинилися виступи «Динамо» у єврокубках.

Вихід було запропоновано — негайне акціонування клубу. Один із розробників проекту заслужений юрист України Віктор Медведчук, обгрунтовуючи це на сторінках тижневика «Український футбол», переконував, що саме ця нова форма господарювання, яка на той час уже була можлива, спроможна фінансово порятувати клуб і, залучивши кошти вітчизняних комерційних структур та іноземних інвесторів, перетворити його на самодостатнє утворення.

Керівництво «Динамо», не заперечуючи на словах доцільності акціонування, назвало його поспішним. А ініціаторів реформ охрестило «розкольниками», віднісши до них навіть президента Федерації футболу Віктора Банникова. На це той скромно відповів: хоча справи клубу — не його парафія, однак йому теж цікаво, коли ж «Динамо» зможе віддати ФФУ борг — понад двісті тисяч доларів та 600 тисяч карбованців.

Прихильників негайного акціонування звинувачували в усіх гріхах — від некомпетентності аж до прихованого бажання привласнити «Динамо». На це пізніше Григорій Суркіс, нинішній президент АТ «ФК Динамо» скаже:

— Хіба можна стати власником перлини України, якою є «Динамо»?! Адже це наша спільна пам'ять, це наше сьогодні, це наше майбутнє. Відродиться «Динамо» — відродиться український футбол — збудуємо державу, про котру мріяло не одне покоління наших попередників.

Крапку в конфлікті поставили самі гравці та тренери «Динамо», позицію яких сформулював тодішній головний тренер команди Михайло Фоменко: «Краще бути багатим і щасливим, ніж бідним і нещасним». Динамівці висловили недовіру колишньому вже керівництву, обравши тих, хто обстоював зміни.

Акціонування дало змогу «Динамо» доволі швидко подолати кризу, посоромивши, отже тих, хто пророкував акціонерам не просто труднощі, а скоріше фіаско. Серед перемог, які прийшли, окремим рядком в історію «Динамо» літописці запишуть матч із «Барсою» і, безперечно, поєдинок з московським «Спартаком» у рамках Ліги чемпіонів у Києві.

Що ж являє собою АТ «ФК «Динамо» нині? Це багатопрофільне підприємство, коли хочете — концерн з розвиненою інфраструктурою, зі статутним фондом у 100 мільярдів карбованців, чому може позаздрити більшість наших банків, що міцно стоїть на ногах. Сьогодні, завдяки чітко налагодженому механізмові господарювання, футболісти і тренери нарешті справді можуть займатися своєю справою — футболом. Наставники «можуть дозволити» собі залучати до команди саме потрібних виконавців. Приклад? Недавній перехід до «Динамо» одразу чотирьох провідних футболістів дніпропетровського «Дніпра» — Коновалова, Беженара, Похлєбаєва та Максимова. Керівництво ФК «Динамо» фактично «перекупило» їхні контракти з могутніми російськими клубами, які запрошували українських гравців до себе. Отже, «Динамо» зберегло футболістів для національної збірної. А взагалі, нині до різноманітних збірних входять майже двадцять динамівців, що свідчить про неабиякий потенціал клубу. З'явився у складі «Динамо» зарубіжний гравець — кувейтець Сюгі. Його, до речі, рекомендував Києву сам Валерій Лобановський, якому, видно, теж небайдужа доля рідного клубу і який вірить у його перспективу.

Окремо слід зупинитися на спорудженні заміської бази «Динамо» в Кончі-Заспі, про потребу якої говорили протягом багатьох років, але почали зводити її лише після акціонування. За задумом, це — найсучасніша тренувальна база не лише на території колишнього СРСР, а й у Європі. Сюди входитимуть адміністративний, господарський, житловий, відновлювальний комплекси, навчальні приміщення, зона відпочинку, зали фізіотерапії, діагностичні служби, басейни, сауни, солярії, лікувальна ванна, більярдні, тенісний зал, бібліотека і навіть зимовий сад. Будівельники обіцяють якісно спорудити нову замісьську базу раніше від обумовленого терміну. До речі, перший камінь під майбутні споруди разом із президентом АТ «ФК «Динамо» Г.Суркісом заклали тодішній прем'єр-міністр України та інші високопоставлені державні лідери. Що, погодьтеся, свідчить не лише про їхню любов до гри...

Успіхи «Динамо» особливо показові на тлі подальшого зубожіння українського спорту, в тім числі й футболу. Немає сезону, коли якась із команд не заявляла б про зміну назви (читай — господаря), неможливість продовжувати виступи у змаганнях через фінансову скруту, «втечу» за кордон провідних гравців. Стосується це навіть елітної ліги, характерно це і для хокею, баскетболу... Методи «прориву» «Динамо», безперечно, потребують вивчення й розвитку.

Та просте копіювання нових форм господарювання, застосованих в Києві, ще не гарантує виходу з кризи. І щастя «Динамо», що в потрібний час і в потрібному місці зійшлися ті, хто здатен мобільно сприймати нове, творчо застосовуючи його на практиці. Саме вони й очолюють нині АТ. Це передусім Григорій Суркіс, Віктор Медведчук, Богдан Губський, Юрій Карпенко, Валентин Згурський, Ігор Суркіс. Окрім захопленості спортом (багато з них у минулому доволі фахові спортсмени, не полишають спортивних занять і нині), вирізняються вони ще й високим професіоналізмом. Про що свідчать не лише їхні власні фахові успіхи, а й успіхи підприємств, фірм та організацій, якими вони керують і які є акціонерами «Динамо». Серед них такі відомі й авторитетні, як промислово-фінансовий концерн «Славутич», Український кредитний банк, міжнародна адвокатська компанія «Бі-Ай-ем», СП «Динамо-Атлантик», концерн «Омета» та інші. Саме ці люди і відродили «Динамо», яке знову збирається долати європейську футбольну вершину. Поки що у двобої з чемпіоном Данії — «Ольборгом». Перемога відкриє киянам шлях до однієї з груп Ліги чемпіонів. Принаймні «Динамо» цього бажають усі вболівальники України.

Юрій БОНДАР.

На знімку: президент АТ «ФК «Динамо» Григорій Суркіс (праворуч) з генеральним директором компанії «Україна футбол інтернейшн» Володимиром Лашкуном, звичайно, говорять про футбол.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Информация о выпуске инвестиционных сертификатов

закрытого акционерного общества «Закрытый инвестиционный фонд СТАНК-ИНВЕСТ»

I. Сведения об инвестиционном фонде

1. Наименование фонда:

Полное:

на русском языке — закрытое акционерное общество «Закрытый инвестиционный фонд Станк-инвест»;

на украинском языке — закрите акціонерне товариство «Закритий інвестиційний фонд Станк-інвест».

Сокращенное:

на русском языке — ЗАО «ЗИФ Станк-инвест»;

на украинском языке — ЗАТ «ЗІФ Станк-інвест».

2. Организационно правовая форма фонда — закрытое акционерное общество. Тип фонда — закрытый инвестиционный фонд.

Решение о создании фонда принято на учредительном собрании учредителей 17 апреля 1995 года (протокол № 1). Срок деятельности фонда — 15 лет.

II. Инвестиционная декларация

1. Закрытое акционерное общество «Закрытый инвестиционный фонд Станк-инвест» является закрытым инвестиционным фондом.

2. Местонахождение фонда: Украина, г. Харьков, ул. Пушкинская, 79/2.

3. Фонд осуществляет исключительную деятельность в сфере совместного инвестирования.

4. Целью деятельности фонда является объединение материальных, финансовых и интеллектуальных ресурсов его учредителей и участников для обеспечения долгосрочного роста рыночной стоимости активов фонда и доходности вложений, прироста инвестированных средств.

5. Для создания и обеспечения деятельности фонда образуется уставный фонд за счет взносов учредителей фонда, осуществляемых в виде денежных средств.

Уставный фонд составляет 10 000 000 000 (десять миллиардов) карбованцев.

6. Ограничения инвестиционной деятельности фонда определяются «Положением об инвестиционных фондах и инвестиционных компаниях», утвержденным Указом Президента Украины от 19.02.1994 г. № 55/94, Указом Президента Украины «О внесении изменений и дополнений в Положение об инвестиционных фондах и инвестиционных компаниях» от 28.03.1995 г. № 265/95, действующим законодательством.

6.1. Фонд не имеет права:

выпускать облигации и векселя;

иметь в своих активах более 10% ценных бумаг одного эмитента, кроме случая, предусмотренного п. 6.2. и инвестировать свыше 5 % своих активов в ценные бумаги одного эмитента, кроме инвестирования в облигации внутренних государственных займов, казначейские обязательства государства и иные ценные бумаги, получение доходов по которым гарантировано Правительством Украины;

держать в ценных бумагах менее 70 % активов фонда;

покупать инвестиционные сертификаты другого инвестиционного фонда или компании;

заниматься представительской деятельностью с приватизационными бумагами;

брать банковский кредит;

осуществлять инвестиции в ценные бумаги, эмитентом которых является афилированное лицо фонда;

выдавать имущественные гарантии, обеспеченные имуществом фонда для третьих лиц, заключать залоговые договоры;

приобретать ценные бумаги полных и коммандитных обществ.

6.2. Фонд имеет право держать в своих активах до 25 % ценных бумаг одного эмитента при условии их приобретения за приватизационные бумаги.

7. Эмиссия инвестиционных сертификатов осуществляется фондом на общую сумму 150 000 000 000 (сто пятьдесят миллиардов) карбованцев в количестве 300 000 штук.

Номинальная стоимость инвестиционного сертификата составляет 500 000 карбованцев.

Инвестиционные сертификаты простые именные.

8. Для организации продажи инвестиционных сертификатов фонд заключает договор с инвестиционным управляющим.

9. Инвестиционные сертификаты фонда предлагаются к продаже за денежные средства и приватизационные бумаги и для достижения целей деятельности фонда, вкладываются фондом от своего имени в процессе приватизации государственной собственности в ценные бумаги других эмитентов, а также в недвижимое имущество, на банковские счета и в другие краткосрочные и долгосрочные финансовые обязательства.

10. Инвестиционные сертификаты фонда выкупаются фондом, по окончании срока своей деятельности, по цене, которая определяется в соответствии с действующим законодательством.

11. Инвестиционные сертификаты фонда обращаются на вторичном рынке ценных бумаг с обязательной регистрацией перехода права собственности на инвестиционные сертификаты путем внесения соответствующих записей в реестр участников фонда и на бланк инвестиционного сертификата, которую производит инвестиционный управляющий фонда.

12. При осуществлении операций с приватизационными бумагами фонд не имеет права:

выкупать инвестиционные сертификаты до завершения срока использования приватизационных бумаг;

гарантировать участникам фонда фиксированного размера дивидендов.

13. Участнику фонда может выдаваться сертификат на суммарную стоимость приобретенных им инвестиционных сертификатов.

14. Выплата дивидендов учредителям и участникам фонда осуществляется инвестиционным управляющим или уполномоченным агентом по месту их нахождения в порядке, установленном общим собранием учредителей фонда по результатам финансового года с 1 мая по 1 июня следующего года.

15. За счет средств фонда выплачиваются комиссионные и другие вознаграждения, размер которых определяется соответствующими договорами, инвестиционному управляющему фонда, депозитарию фонда, аудитору, а также возмещаются все затраты, связанные с деятельностью фонда.

16. Фонд не имеет права создавать резервного и специального фондов.

III. Данные об эмиссии инвестиционных сертификатов

Эмиссия инвестиционных сертификатов осуществляется фондом на общую сумму 150000000000 (сто пятьдесят миллиардов) карбованцев в количестве 300 000 штук. Номинальная стоимость инвестиционного сертификата составляет 500 000 карбованцев. Инвестиционные сертификаты именные. День начала продажи — 20.07.1995 г. На начало продажи размещение инвестиционных сертификатов производится по номинальной стоимости.

Ограничений на приобретение инвестиционных сертификатов одним инвестором и для отдельных категорий юридических лиц не предусматривается.

IV. Перечень и результаты предыдущих эмиссий

Закрытое акционерное общество «Закрытый инвестиционный фонд Станкинвест» осуществило эмиссию на общую сумму 10 000 000 000 (десять миллиардов) карбованцев (свидетельство о регистрации ценных бумаг финансового управления Харьковского облисполкома № 126/1/95 от 26.05.1995 г.).

Выпущено 20 000 простых именных акций номинальной стоимостью 500 000 карбованцев. Акции оплачены учредителями фонда по номинальной стоимости полностью.

V. Сведения об учредителях

Акционерное общество «Станк» — Харьков, ул. Пушкинская, 79/2. Общество с дополнительной ответственностью «Станк-инвест» Харьков, ул. Пушкинская, 79/2.

Доля в уставном фонде:

АО «СТАНК» — 50 процентов;

ОДО «Станк-инвест» — 50 процентов.

VI. Органы управления

Президент фонда Костоглодов Юрий Николаевич (паспорт: серия IV ВЛ, № 716043, выдан ОВД Сахновщинского РИК Харьковской области 13.05.1978 г.).

Наблюдательный совет:

Пулков Геннадий Федорович — начальник отдела Харьковского облисполкома, генерал-майор в отставке (паспорт: серия XIV-ВЛ № 706176, выдан Дзержинским РОВД г. Харькова 01.11.1994 г.);

Тырса Валентан Евстафьевич — заведующий кафедрой Харьковского государственного автодорожного технического университета, профессор, Заслуженный деятель науки и техники Украины (паспорт: серия V-ВЛ, № 744341, выдан Московским РОВД г. Харькова 22.03.1979 г.);

Астахова Валентина Илларионовна — ректор Харьковского гуманитарного института народной украинской академии, профессор (паспорт: серия VI-ВЛ, № 565387, выдан Киевским РОВД г. Харькова 06.12.1976 г.).

VII. Сведения об инвестиционном управляющем

Инвестиционным управляющим фонда является общество с ограниченной ответственностью «Финарт-С» (Харьков, ул. Пушкинская, 79/2).

Свидетельство о государственной регистрации № 23149199 от 20.02.1995 г.

Банковские реквизиты: р/с 002467014 в ХАК «Зембанк» МФО 351652. Учредители: ОДО «Станк-инвест», ООО «Финансовый союз», АО «Станк». Разрешение Министерства финансов Украины на осуществление деятельности по выпуску и обращению ценных бумаг № 644 от 12.05.1995 г.

Инвестиционный управляющий договоров с другими фондами на управление активами не имеет, не является учредителем фонда и не контролирует иные юридические лица.

VIII. Сведения о депозитарии

Депозитарием фонда является Харьковский акционерный коммерческий «Земельный банк».

Свидетельство о государственной регистрации банка № 61 от 29.10.1991 г.

Разрешение Министерства финансов № 117 от 25.05.1995 г. на осуществление деятельности в качестве депозитария инвестиционного фонда или инвестиционной компании.

Банковские реквизиты: р/с 700161196 в ОПЕРУ КОУ НБУ, МФО 351447.

Учредители ХАК «Земельный банк» 30 юридических лиц.

IX. Права владельцев инвестиционных сертификатов

Владельцы инвестиционных сертификатов фонда имеют право получать дивиденды, распоряжаться инвестиционными сертификатами, иные права, предусмотренные действующим законодательством.

X. Сведения об аудиторе

Аудитором фонда является Аудиторская фирма «Гудвилл» (г. Харьков, ул. Пушкинская, 79/2). Лицензия серия АБ № 000320 от 11 октября 1994 г.

Арбітражним судом Івано-Франківської області (284000, Івано-Франківськ, вул. Незалежності, 20) порушено справу № 393/3 про банкрутство приватного підприємства «Олександр» (284002, Івано-Франківськ, вул. Угорницька, буд. 12, корп. 2, кв. 58, р/р № 468853 в дирекції банку «Україна» по Івано-Франківській області МФО 336365).

Арбітражний суд Черкаської області (Черкаси, бульвар Шевченка, 307) порушив справу № 287/8 про банкрутство ГЦ «Милосердя».

Адреса боржника: м. Сміла Черкаської області, вул. Свердлова, 112, р/р 000700701 Інкобанку.

МИНЕРАЛЬНЫЕ УДОБРЕНИЯ

суперфосфат гранулированный
(ГОСТ 5956-78 19% P_2O_5)

Вес партии, т.	Цена с НДС без ж/д тарифа, крб.
до 100	16, 200, 000
от 100 до 500	15, 500, 000
от 500 до 1000	15, 100, 000
от 1000 до 2000	14, 600, 000
от 2000 до 4000	14, 300, 000
свыше 4000	14, 000, 000

тел.(0432) 46-52-19, 43-57-90
ИНЭК (044) 294-43-18, 294-42-19

ИНТЕРАГРОЭКСПОРТ

ТАЛИ электрические г/п 0,5 - 10 т.
КРАН-БАЛКИ г/п 1 - 10 т.
ПИЛОРАМЫ УЛ-63.
НАСОСЫ промышленные.
Комфортабельные передвижные ВАГОНЧИКИ.
ПАРКЕТНЫЕ ЛИНИИ.

ПЛИТКА ОБЛИЦОВОЧНАЯ (производства Греции). Большой выбор размеров и расцветок.

Киев-254053, ул. Кудрявская, 8-в. Тел./факс: (044) 212-11-29, 212-30-18

МЫ БЛИЖЕ, ЧЕМ ШВЕЙЦАРИЯ!

PAREX BANK

СПРАВКИ О ТЕКУЩИХ КУРСАХ тел. 213534
◆ КОДИРОВАННЫЕ СЧЕТА тел. 210779
◆ НАЛИЧНАЯ ВАЛЮТА ЗА БЕЗНАЛИЧНУЮ тел. 223378
◆ КОНВЕРТАЦИЯ ВСЕХ ВАЛЮТ тел. 213768
◆ МЕЖДУНАРОДНЫЕ ПЛАТЕЖНЫЕ КАРТОЧКИ VISA, MASTERCARD тел. 229533

ул. Смилшу 3, Рига LV-1522, Латвия
Тел.: (3712) 228672, 222289, 222291
Факс: 215201, 222464, 220182

Фирма «Стоик»

Аккумуляторы

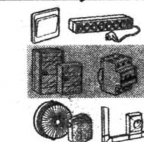
6 СТ	55 А/Ч	6 СТ	135 А/Ч
6 СТ	60 А/Ч	6 СТ	180 А/Ч
6 СТ	75 А/Ч	6 СТ	190 А/Ч
6 СТ	90 А/Ч	6 СТ	200 А/Ч
6 СТ	120 А/Ч	3 СТ	215 А/Ч.

При оптовых закупках на сумму более 1 млрд. карбованцев скидка от 3% до 15%.

Телефоны: в Киеве (044) 476-70-11, 476-29-07;
Тернополе (филиал) (03522) 271-08;
Луганске (филиал) (0642) 55-50-89;
Александрии (05235) 3-58-58;
Владимире-Волынском (03342) 2-15-04.

legrand

ВПЕРВЫЕ В УКРАИНЕ
высококачественные изделия французских фирм:
— электротехнические — фирмы Legrand
в ассортименте:
выключатели и розетки;
светильники;
автоматические выключатели и таймеры;
декоративные кабельные желоба;

— изоляционные — фирмы Barnier
изоленты;
ленты для удержания ковровых покрытий;
ленты для крепления зеркал;
ленты упаковочные.

BARNIER

Приглашаем посетить нас
в Киеве тел./факс (044) 290-02-03;
Днепропетровске (0562) 41-29-85.

Фасовані спеції зі складів в Україні

Перець чорний мелений 1/25 гр
Перець чорний горошком 1/25 гр
Перець запашний 1/25 гр
Мускатний горіх 1/25 гр
Гвоздика 1/20 гр
Лавровий лист 1/10 гр
Ванільний цукор 1/10 гр
Лимонна кислота 1/100 гр

Вінниця	(0432)	32-18-25
Дніпропетровськ	(0562)	42-20-44
Житомир	(0412)	34-34-40
Запоріжжя	(0612)	65-31-66
Івано-Франківськ	(03422)	3-20-44
Київ	(044)	417-70-80
Костянтинівка	(06272)	5-34-52
Луцьк	(03322)	3-03-14
Львів	(0322)	72-11-39
Одеса	(0482)	44-46-22
Рівне	(0362)	23-72-07
Снятин	(03476)	2-13-45
Маріуполь	(0629)	35-72-73
Ужгород	(03122)	2-75-59
Хмельницький	(03822)	9-38-86
Херсон	(0552)	54-91-93

Предприятие «Днепрторгкомцентр»
реализует со склада в Днепропетровске

АВТОШИНЫ
для грузового, легкового и с/х транспорта.

Тел.:(0562) 78-69-07, 78-69-06.
Тел./факс (0562) 78-46-93.

Организация покупает лом и отходы нержавеющих сталей.

Тел./факс (044) 225-09-43.

Информация о дополнительном выпуске инвестиционных сертификатов АО «Инвестиционная компания «НПК-Инвест», размещаемых закрытыми взаимными фондами «НПК-Приват-1», «НПК- Приват-2», «НПК-Приват-3», «НПК-Приват-4»

1. Сведения о компании.

Полное наименование — Акционерное общество закрытого типа Инвестиционная компания «НПК-Инвест».

Организационно-правовая форма — акционерное общество закрытого типа. Уставный фонд — 3000000000 крб.

Лицензия Министерства финансов № 303 от 1.06.94 г. Фонда госимущества Украины № 9 от 29.07.94 г.

Компанией учреждены четыре закрытых взаимных фонда на срок 25 лет (17.05.1994—17.05.2019) «НПК-Приват-1», «НПК-Приват-2», «НПК-Приват-3», «НПК-Приват-4».

Учредители: АО «НПК-Холдинг» и физические лица.

2. Инвестиционная декларация фондов.

2.1. Местонахождение — 310072, г. Харьков, пр. Ленина, 60.

2.2. Цель инвестирования — увеличение чистых активов фонда и получение прибыли в интересах участников.

2.3. Предмет деятельности — аккумулирование финансовых ресурсов и приватизационных бумаг для совместного инвестирования в ценные бумаги, недвижимость, доли и паи государства в имуществе хозяйственных обществ.

2.4.Основные направления деятельности — объекты приватизации, соответствующие таким критериям, как: конкурентоспособность товара и услуг, реализуемых предприятием; доступность сырья и материалов, необходимых для нормального функционирования предприятия; низкая зависимость от смежников.

2.5. В счет оплаты за инвестиционные сертификаты принимаются в основном приватизационные средства (карбованцевые средства только по согласованию с правлением инвестиционной компании).

2.6. Каждый фонд реализует 6900000 инвестиционных сертификатов номинальной стоимостью 10000 крб. на сумму 69000000000 крб., из них 2250000 — на предъявителя, 4650000 — именные, владельцам выдаются свидетельства на общее количество приобретенных сертификатов.

2.7. Выплата дивидендов участникам фондов осуществляется с 1 июня следующего за отчетным года, исходя из прибыли, полученной на этот момент, дивиденды выплачиваются по местонахождению фондов, а также почтовым переводом и перечислением на лицевой счет.

3. Объем эмиссии сертификатов дополнительного выпуска 276000000000 крб., поделенный на 27600000 сертификатов номинальной стоимостью 10000 крб., из них 18600000 — именные, а 9000000 — на предъявителя.

День начала продажи — 10.07.1995 г. В начале эмиссии сертификаты реализуются по 10500 крб.

4. Депозитарием компании является Инновационно-коммерческий НПК-Банк, г. Харьков, пр. Ленина, 60А, лицензия № 4 от 19.05.1994 г.

5. Владельцы инвестиционных сертификатов имеют право на дивиденды, избрание в наблюдательный Совет взаимного фонда, получение части имущества при ликвидации фонда.

6. Аудитор компании — фирма «Промаудит», лицензия № 000227 от 05.07.94 г., г. Харьков, пр. Ленина, 60.

Коростенський завод «Коростеньагромаш»

пропонує для реалізації крани козлові електричні ККС-20/5-32 ГОСТ 278488 Код ОКП — 3150100000 призначені для проведення вантажно-розвантажувальних робіт на відкритих майданчиках, вантажопідйомністю 20/5 тс. Реалізація — без торгових націнок. Форма оплати за домовленістю.

Адреса: 260100 Житомирська обл., Коростень, вул. Шатрищанська, 92. Телетайп 133540 Плита.
Тел.: (04142) 4-44-29, 3-20-00.

У зв'язку з досягненням мети щодо рішення загальних зборів організацію орендарів магазину «Будинок меблів» ліквідовано. Адреса: Київ-133, бульвар Дружби народів, 23; р/р 602408 у Печерському УСБ Києва, МФО 322090.

Претензії прийматимуть протягом 2-х місяців із дня опублікування оголошення.

Фирма реализует:

ткани х/б;
бязь (ширина — 1,5 м),
фланель;
пряжу х/б;
спецодежду.
Цена договорная.

Тел. в Минске: (0172) 291-641, 291-624, тел./факс (0172) 768-497.

Реклама в газеті «Голос України». Телефон 441-89-34. Факс 449-85-62.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.
Видавець — Президія Верховної Ради України.
252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Перший заст. головного редактора А. ГОРЛОВ.
Редколегія: С. ПРАВДЕНКО (головний редактор) О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

◆ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44, телефакс 449-85-62.
◆ Рукописів не повертаємо.
◆ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КП № 1 від 18.09.1990 р.

◆ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
◆ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
◆ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.
Індекс 60955.
Тираж 358222.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311133.